

λος μοι προσοχθίσης τῷ ταλαιπώρῳ, ἀλλὰ μικρὸν ἐπιστράφηθι, καὶ χάρισά μοι τὸ θεάσασθαι σε, τὸν ἐμὸν φίλτατον, καὶ παράκλησις ἐν-
τεῦθεν μοι γενήσεται οὐ μετρία ».

Τοιαῦτα τοῦ γέροντος σὺν οἰμῳγῇ πολλῇ ἐπιβουωμένου, ἐφθάζεν οὐκ οἶδ' ὅπως ἕως τῶν ἰσοῶν τοῦ μακαρίου ὁ ἦχος τῶν πατρικῶν 5
ῥημάτων καὶ τῆς θρηνητικῆς ταυτησί τραγωδίας ἐπακούσας καὶ ἐπι-
καμφθεὶς ὡς φιλοπάτωρ καὶ ἄλλως φίλοικτος ὢν καὶ πρὸς λιτὰς ἀει-
οὐκ ἀτίμων οὐδ' ἀντίτυπος, μικρὸν ἐπιστραφεὶς καὶ ὅσον τῷ πατρὶ
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἀναγνωρισθῆναι, τοσοῦτον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τού-
τοις ἐμφάνισεν ἠλλοίωτο γὰρ αὐτοῦ ἡ ὄψις ἐκ τῆς ἀγαν ἀσκήσεως, 10
καὶ λίαν ἦν κατεσκληκυῖα. Εἶτα καὶ τρεῖς κατὰ πρόσωπον κλίνας
αὐτῷ τὴν κεφαλὴν μέχρι γῆς, ἀφείλε τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ νῶτα δε-
δωκε, τῆς πορείας ἀψάμενος. Ἐγίνωσκε γὰρ ὁ σοφός, ὅτι τῶν ἄλ-
λων μὲν ἀπάντων γονεῖς, θεὸν δὲ γονέων δεῖ προτιμᾶν. Τότε δὴ τότε
ἀρχὴν αὐθις ὁ θρῆνος εἰδέχεται, καὶ ὄδυρμός ἦν πολὺς τῶν συγγόνων|| 15
καὶ τῶν θεραπόντων καὶ μέγας ὁ κωκυτός. ὡς καὶ αὐτῆς τῆς ἡχοῦς
συνεπιλαμβάνεσθαι καὶ συνοιμῶζειν αὐτοῖς δοκούσης. Ὁ δὲ γε πα-
τὴρ καὶ τ' ἄλλα πάντα ὠρᾶτο διαπραττόμενος, ὅσα τοῖς οὕτω πα-
θαινομένοις καὶ ἀθυμοῦσιν εἰκός. Εἶτα καὶ ἐν συνοχῇ καρδίας α' Ω
τῆς ἀπεικταίας συμφορᾶς, ἔλεγεν· ἄμεινον ἦν, τέκνον, μηδὲ κατέλα- 20
βον τὰ ἐνταῦθα, ἄμεινον μηδὲ εἶδον ἄπερ εἶδον. Ἴδου γὰρ σφοδρό-
τερός μοι ὁ πόνος καὶ τὸ πάθος ὀδυνηρότερον». Ταῦτα καὶ ἕτερα
πλείονα ὁ τούτου πατὴρ φθεγζάμενος, ἕως καὶ ὀφθαλμοῖς ἦν αὐτῷ
ληπτὸς ὁ μακάριος· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τῶν ὀφθαλμῶν ἀπῆλθε, καὶ
οὔτοι τῆς θρηνητικῆς βοῆς ἐκείνης κατὰ μικρὸν ὑπεχάλων, καὶ τῆς 25
ἐπανόδου ἐφρόντιζον, πολλὰ ὡς παρόντι τῷ υἱῷ τοῦ πατρὸς ἀπο-
φθεγζαμένου τὸ Σώζου, τέκνον, σώζου, γλυκύτατον

Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτως ἀκαδε ἱπανέλευξαν ὁ δὲ μακάριος πύ-
κτης ἦν καὶ αὐθις ἰθειλούσιος καὶ τῆς ἀρετῆς ἀθλητής. Ἦγετο γὰρ
δι' ἀβάτων ὀρέων, ἀπίδιλος τὸ πρρ' ἅπαν καὶ ἐνὶ μόνῳ πιναρῷ καὶ 30
διερρωγῷτι τριβωνίῳ ἐνειλημένος καὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιφερόμενος πλὴν

2-3. ἐντεῦθεν 4. Ἐτήρησα τὸ ἐφθάζεν ἅτε ἀπαντῶν καὶ κατωτέρῳ πολ-
λάκις καὶ πάντως οὕτω γραφὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως. 11. κατε-
σκληκυῖα 17. αὐτῆς 18. ὠρᾶτο 22. ὀδυνηρότερον 30. ἀπέ-
δωλος πικράπαν

μόνης τῆς ῥάβδου, ἣν αὐτῷ ἢ τῷ ποταμῷ ὁμωνυμοῦσα δίδωκε
 πανάμωμος μήτηρ τοῦ Κυρίου, καὶ τοῦ μικροτάτου τιμαλφούς μυα-
 κίου, ὅπερ ἐκ σαρκίου μὲν πολυτελῶς κατεσκευάσται, εἶσω δὲ καὶ
 τοῦτο τοῦ ἱεροῦ ταμείου τῆς θαυματοποιουῦ θήκης ἐναπόκειται καὶ
 φ.119^a ⁵ πᾶσι τοῖς προσκυῖσι || καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ὕδατος μεταλαμβάνουσι· δι'
 οὐ σπόγγῳ εἶωθεν ἡ θεία σορὸς ἀποσμήχεσθαι· πάσης νόσου καὶ πά-
 σης μαλακίας ἐστὶν ἀλεξιτήριον· τοῦτο γὰρ καὶ μόνον, ὡς λόγος ἐστί,
 τοῦ οἴκου τοῦ πατρικοῦ ἐξελήλυθεν ὁ μέγας περιφερόμενος καὶ οὐδὲν
 ἕτερον· Ἦγστα δὲ τίως ὁ μακάριος κούφως οὕτω καὶ εὐσταλως, πρὸς
 10 τὴν ἡλίου φλόγα καὶ χειμῶνος δριμύτητα διαμαχόμενος καὶ μήτε τῷ
 παγετῷ εἰκῶν μήτε τῷ καύσωνι ἰνδιδοῦς, μέγα βοῶν τὸ Μετανοεῖτε,
 καθ' ἣν εἴληφεν ἰντολὴν παρὰ τοῦ κατὰ πνεῦμα πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ
 τροφήν μὲν ἐκέχρητο ὁσάκις ἡ φύσις ἠνάγκαζε, τὴν σχεδὸν καὶ ἀκα-
 ρυκευτον, ποηφαγῶν αἰεὶ καὶ τῶν ἀγρίων βοτανῶν ταῖς ἰδωδιμοῖς δει-
 15 πνον ποιούμενος· καὶ γὰρ αἰεὶ καὶ διὰ παντὸς προύργιαίτερον ἐνόμιζε
 τοὺς πόνους, ὥσπερ ἄλλοι τὰς ἡδονὰς, ἀσπάζεσθαι. Πρὸς γοῦν τῇ
 τοιαύτῃ ἐπιπόνῳ ζωῇ καὶ τεθλιμμένῃ καὶ πλείοσι καὶ ἀναριθμήτοις
 πειρασμοῖς καθ' ἑκάστην ὥμιλει, πῆ μὲν ἐξ ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ
 ληστρικῶς βιούντων, πῆ δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων,
 20 ἅπερ εἶχον ἐμφιλοχωροῦντα ἑαυτοῖς οἱ ἀλσώδεις τόποι καὶ ἀδιεξόδευ-
 τοί, οὓς ἐκεῖνος διήει βοῶν τὸ Μετανοεῖτε. Καὶ γὰρ οἷά τινα ἐνίοτε
 ἐπώδην τοῦτο ἐποιεῖτο τοῖς δαίμοσι, καὶ τῇ δυνάμει τοῦ ῥήματος τε-
 θηπέναι καὶ δαιμαίνεσθαι αὐτοὺς παρεσκευάζεν. Οἱ καὶ μὴ στέγοντες
 φ.119^b ἔραν ἑαυτοὺς οὕτω καταπονουμένους καὶ ὡς ἀσθενεῖς ἠττωμένους || καὶ
 25 ἀνάλκιδας πρὸς πλείονα μανίαν ἐξήπτοντο καὶ, θρασύτερον τῷ δικαίῳ
 ἐπιθείνοντες, οὐκ ἀφηνῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁρατῶς ἐν σχήμασι παν-
 τοίοις καὶ ἄλλοκότοις, τί μὴ λέγοντες καὶ τί μὴ ποιοῦντες καὶ ποίας
 μηχανῆς μὴ δραττόμενοι. Πῶς σὺ τὰ ἐνταῦθα καταλαβεῖν τετόλμη-
 κας, εἶλεγον, φυγόπατρι καὶ φυγοπολίτα; ἀλλ' εἰ μὴ τῶν ὧδε ἀπο-
 30 φοιτήσης, οὐ καλῶς σοι ἀποθήσεται τὰ τῆς τόλμης. Εἶτα καὶ φόβῳ
 τὰς σφῶν αὐτῶν δικαιολογίας κεραννύντες προσετίθεισαν καὶ ταῦτα·

1. ὁμωνυμοῦσα 3. κατεσκευάσθαι 6. ἀποσμήχεσθαι 7. (καὶ
 κατωτέρω). ἀλεξιτήριον τούτου μόνου 11. ἡκῶν καύσωνι

23. Δὲν θεωρῶ ἀνεγκατεῖν νὰ γραφῆ στέγοντες. *Ἴδε καὶ κατωτέρω.

31. αὐτῶν κεραννύντες

Ε.Υ.Δ. Τ.Π.Κ.Τ.Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Οὐκ οἶσθα. ὦ φιλοπόλεμοι καὶ σιδηροκάρδιοι, ὅτι, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ὃ ἔγε χρόνος ἡμᾶς κυρίους τοῦ τόπου πεποιήκει; Πρὸς τούτοις καὶ πῦρ πνέειν ἰδοῦσιν οἱ ἀλιτήριοι καὶ λάξ ἐνάλλεσθαι κατ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ μὲν τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων τοιαῦτα· ἐκείνος δὲ, ἀπτόητος μένων καὶ ἀκατάπληκτος, οὕτως ἰπώ· ἀνδρικότατα διελέγετο, φάσκων πρὸς 5 αὐτούς· « Εἰ μὲν δειλίαν ἐμβαλεῖν μοι βουλόμενοι, ὦ μιαιοὶ καὶ κατὰ-πυρστοὶ, ταῦτα διατείνεσθε, εἰ καὶ ἰξουσίαν εἰλήφατε παρὰ τοῦ Κυρίου μου κατ' ἐμοῦ, ὥστε τὴν ἐμὴν πρόθεσιν κωλύσαι, ἰδοὺ ἐγὼ ἔτοιμός εἰμι καὶ πρὸς πάντα κίνδυνον εὐτρεπῆς καὶ παράσκευος. Εἰ δ' οὐκ ἔλαβετε, τί διὰ κινήσ ἀνομιείτε, ὦ κήκιστοι, οἱ μηδὲ κατὰ χοίρων 10 ὅλως εἰληφότες ἰξουσίαν; » Εἶτα καὶ πλέον ἢ κατὰ ἄνθρωπον εἶναι διὰ τῆς φρουρούσης χάριτος δεικνύων, ἴστατο μὲν ἀδείης, ἔφερε δὲ διὰ χειλέων τὰ τοῦ Δαβὶδ ῥήματα, λεγὼν· || « Κύριος φωτισμός μου καὶ φ.120^ο σωτήρ μου· τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; Ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φο- 15 βηθήσεται ἡ καρδία μου » καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἄλλ' οὕτω μὲν τληπαθῶν ὁ ἀοίδιμος ἐφ' ὅλοις τρισὶν ἔτεσιν, ἐπὶ τε τῇ ἀμέτρῳ σκληραγωγίᾳ καὶ τοῖς ἐκ τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων πειρασμοῖς, ἔκαμνε μὲν τὸ σῶμα διαπονούμενος καὶ μογῶν ἐν τοῖς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶσιν· ὃ δὲ καὶ τοσοῦτον ἦν τετραχωμένον καὶ διαπε- 20 πονηκός, ὥς μηδὲ σκιᾶς ἀπειοικίναί. Τὸ δ' αὖ τῆς ψυχῆς παράστημα γενναίως εἶχεν ἀσὶ καὶ καρτερικῶς, καὶ οἷά τις Ὀλυμπιονίκης ἦν πρὸς τε τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν πάλην. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ καιρὸς ἐκάλει εἶσαι αὐτὸν τὰς ἀοικήτους καὶ πρὸς τὴν οἰκουμένην μεταβῆναι ἕνεκεν τοῦ κηρύγματος καὶ τοῖς ἀγῶσι μίζοντας ἄλλους ἀγῶνας προστεθῆναι, ὅτε 25 καὶ μικρὰ τις ἦν ἡ ὀφειλὴ παραψυχῆς τῷ οὕτω διαπεπονηκότι σώματι, γόνυ κλίνας, τῇ γῆ τὸ πρόσωπον δίδωσι καὶ τὸν ἐν οὐρανοῖς κατοικοῦντα Κύριον εἰς καρδίαν λαβὼν, ἐκείνου καὶ ἰδέετο, τοῦ δυναμένου σώζειν ἐξ ἀναγκῶν τοὺς εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας, « Ἐπίβλεψον ἐπ' 30 » ἐμὲ, Κύριε, λέγων, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου· καὶ σπεῦσον εἰς τὴν βοήθειάν μου, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με » ἀπὸ ὕψους, ἡ δὲ ἐπίτασις τῶν θλίψεων καὶ ἡ ἐπιφορὰ τῶν δεινῶν

3. ἐνάλλεσθαι	8-9. ἔτοιμος	9. Γραπτίον εὐπαρασκευής ;
10 (καὶ κατωτέρω). διακενῆς		ἀνομιᾶτε
30. δοῦλον	31. πολεμοῦντες	19. διαπονούμενον

E.γ.Δ. τμήκ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

» ὑπὲρ κεφαλῆς μου. Ἴδε οὖν τὸν κόπον μου, καὶ ἐπάκουσον τοῦ
 φ.120^β » στεναγμοῦ τοῦ ἡ δούλου σου ἐπληθύνθησαν γὰρ οἱ ἐχθροὶ μου, καὶ
 » μίσος ἄδικον ἐμίσησάν με· ἐγὼ δὲ, Κύριε, ἐν σοὶ μόνῳ πέποιθα καὶ
 » σοὶ μόνῳ τὴν πᾶσάν μου τῆς σωτηρίας ἐλπίδα ἐθέμην, τῷ σώζοντι
 5 » ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγιγίδος τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ ».

Καὶ ὁ μὲν ἤχητο οὕτως, καὶ θεὸν ἐξελιπάρει δοθῆναι αὐτῷ ῥώ-
 σιν ἅμα καὶ ῥώμην κατὰ τῶν πονηρῶν δαιμόνων· θεῖα δὲ τις ὄψις
 ἐπιφανέσα διαβεβαίωσεν τὸν δίκαιον ἀκουστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν δέη-
 σιν. Εἶτα καὶ ἐκεῖνα ἤκουσεν ὁ μέγας, ἃ δὴ καὶ ὁ πολύτλας Ἰωβ
 10 μετὰ τὴν πληγὴν καὶ τοὺς ἀθλοὺς ἐκείνους τοὺς πολλοὺς καὶ ἀναρι-
 θμήτους ἤκουσεν ἐκ στόματος θεοῦ· «Μὴ οἶστέ με ἄλλως σοὶ κεχρημα-
 τικέναι, ἢ ἵνα φανῆς δίκαιος· οὐδὲ γὰρ δεῖ στεφανοῦσθαι τὸν μὴ νο-
 μίμως ἀθλήσαντα· διὰ τοῦτο καὶ παρῶν μὲν οὐκ εἶων πληγῆναί σου
 τὴν ψυχὴν, ὅπερ ἦν ἐκείνοις ἢ πᾶσα σκουδῆ, τ' ἄλλα δὲ πάντα
 15 παρῆκα τούτοις ἐπάγειν σοὶ· οὐκ ἔτι οὖν ἐάσω σε ἀπαράκλητον οἷς
 διαπεπόνησαι, ἀλλὰ καὶ τὸ πεπονηκὸς ῥωσθήσεται σῶμά σου, ἔση δὲ
 τοῦ λοιποῦ φοβερὸς τούτοις καὶ ἀπρόσιτος καὶ μόνῃ τῇ ἐπιτιμῆσει
 σου κατασπώμενος καὶ παραπειμπόμενος ἔνθα καὶ βούλοιο ». Εὐθυμή-
 σας οὖν ὁ μέγας ἐπὶ τῇ θεῖᾳ τῆδε καὶ ἀγαθῇ ἐπαγγελίᾳ καὶ τῶν
 20 ἀκουμένων πλέον ἀπὸ τρυφῆς τὸ σῶμα ῥωσθεὶς καὶ βεβαίᾳ πτερω-
 φ.121^α θείᾳ ἐλπίδι, ἤρμησεν εὐθύς πρὸς τὸ κήρυγμα, παροἰμαρτούσης αὐτῷ
 καὶ τῆς ὀδηγούσης χάριτος, μεταδιώκων ἕκτοτε παρὰ χρεῖμα τὰ πο-
 νηρὰ πνεύματα εὐθαρσῶς καὶ γενναίως, ὥσπερ τισὶ καλάμου θηρίοις
 ἐπιτιμῶν αὐτοῖς.

25 Χώρας οὖν οὐκ ὀλίγας τῶν ἐφῶν μερῶν διηπειύσας καὶ τῷ τῆς
 μετανοίας κηρύγματι τρανῶς κηρύξας καὶ λαοὺς ἀπίρους τῷ λιμένι
 τῆς σωτηρίας ἐγκαθορμίσας διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς πρὸς τὸ κρείτ-
 τον μεταβολῆς, ἐν τῇ τῆς Κρήτης νήσῳ ἔγνω δεῖν ἀποπλεῖν. Θεῖα
 γὰρ τις νεῦσις ἐκάλει πρὸς τοῦτο. Παραβαλὼν γὰρ τῇ νήσῳ, ἄρτι
 30 μὲν τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν χειρὸς ἀποσπασθείση καὶ τῇ ῥωμαϊκῇ ἐπικρα-
 τείᾳ ἐπανασωθείση ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ αἰοιδίμου βασιλέως· ὃν ὁ λό-

3. (καὶ κατωτέρω) μίσος	4. πᾶσαν	13. παρ' ὧν	πληγῆναι
16. σῶμα	18. κατασπώμενος	23. ὥσπερ τισὶ	27. ἐγκαθορ-
μήσας	30. ἀποσπασθείσης	31. ἐπανασωθείσης	

γος φθίσας ἐδήλωσεν, αὐ καὶ μίγα τὸ κλέος ἐπὶ τε βίον σεμνότητι
 καὶ ἀρετῆς ἐπιμελείᾳ, δι' ἧς καὶ τῶν παθῶν αὐτοκράτωρ εἴπερ τις
 ἄλλος γεγένηται καὶ τῆς σωφροσύνης τὰ γέρα ἀξίως ἐκ θεοῦ ἐκομί-
 σάτο· ἔτι δὲ λειψανα φερούσῃ τῆς μιᾶρξ τῶν Ἀγαρηνῶν κακοπι-
 στίας, ἐπειδὴ οἱ ταύτης οἰκητοὶς, τῷ χρόνῳ καὶ τῇ μακρᾷ τῶν Σα- 5
 ρακηνῶν ξυναυλίᾳ, οἴμοι, συναπαχθέντες, τοῖς ἐκείνων ἤθεσι καὶ ὀρ-
 γίοις τοῖς μυσχροῖς καὶ βεβήλοις ἐπειθοντο· ὡς δ' οὖν ἤρξατο ὁ μέ-
 γας βοᾶν τὸ Μετανοεῖτε κατὰ τὸ εἰωθός, ἐκείνοι, τῷ ξένῳ καὶ ἀλ-
 λοκότῳ τοῦ κηρύγματος καταθρονηθέντες καὶ τῷ θυμῷ διακαυθέντες,
 σφοδρῶς ἐπανέστησαν τῷ δίκαιῳ, βουλόμενοι αὐτὸν ἀνελεῖν. Εἰς λαμ- 10
 πρὰν γὰρ αὐτοῦ ἐξῆπτε μανίαν τὸ καινὸν τοῦ || πράγματος καὶ ἀσύν- φ.121^α
 ηθες, ἅτε προκατειλημμένους ὄντας, ὡς ὁ λόγος ἐδήλωσε, τῇ δεισι-
 δαίμονι πλάνῃ τῶν Σαρακηνῶν. Ἐωρακῶς οὖν ὁ μακάριος τὸ τούτων
 ἀπηνές καὶ ἀτίθασόν καὶ κατανοήσας ὡς οὐκ ἂν ποτε τῆς τούτων
 ἀντιτυπίας περιγένηται σοφῆς τινος ἄτερ ἐπινοίας, τὸν δεύτερον 15
 πλουῖν, ὡς φασιν, ἐχρήσατο, τὸν πρῶτον ἀφήμενος, καὶ κατὰ τοὺς
 σοφοὺς τῶν ἰατρῶν εὐθυβόλως ἅμα καὶ συνετῶς τὴν ἐκείνων σωτη-
 ρίαν ἐμηχανήσατο. Εἶχε γὰρ πρὸς τοῦτο καὶ Παῦλον διδάσκαλον.
 Ἐάσας τοίνυν τὸ οὕτω κηρύττειν τὴν μετάνοιαν· ἤδη γὰρ αὐτῷ καὶ
 θαφιλέστερον ἐπέλαμπεν ἢ τοῦ διορατικοῦ χαρίσματος ἐνέργεια, καὶ 20
 βαθμῶν ἤπτετο τοιούτων, καὶ ἐν τῷ φωτὶ τῆς χάριτος φῶς προσ-
 λάμβανεν, ἐνίοις ἐξ αὐτῶν ἀπολαβὼν κατ' ἰδίαν, οὐς ἤδη τῶν ἄλ-
 λων διαφέροντας ἐν τε γνώσει καὶ τῇ παραδοχῇ τοῦ καλοῦ, πρῶτον
 μὲν λόγοις μελιχίοις κατεμάλασεν αὐτῶν τὸ σκληρὸν ὡς οἶόν τε τῆς
 γνώμης καὶ ἀντίτυπον, εἶτα καὶ ἠρέμα πως καθήπτετο αὐτῶν τῆς 25
 καρδίας, ἐλέγχων τὰ τούτοις ἐν κρυφῇ πεπραγμένα, οἷα πάλαι καὶ ὁ
 ἱμὸς Ἰησοῦς τὴν Σαμαρείτιδα. Καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ πολλὴν τῆς
 ἀρετῆς περιουσίαν ἐντεῦθεν καταμαθόντες, εὐθίως ὁ μὲν θυμὸς ἔληγε,
 καὶ τὸ βραγδαῖον ἴστατο τῆς ὀργῆς, καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρὸς τοὺς
 κεκακωμένους εἰς οἰκοδομὴν κατεδυσώπει, καὶ τῇ ἀπλανεῖ προσετί- 30
 θεντο πίστει, τὸ μέτρον τῆς ἀπεχθείας εἰς μέτρον μετενεγκόντες || εὐ- φ.122^α
 νοίας καὶ τῆς εἰς τὸ καλὸν ἐπιδόσεως· ὁδὸς γὰρ ἡ συνήθεια ἐπὶ τὰ

2. εἰπέρ 4. φερούσης 12-13. δυσιδαίμονι 14. ἀτίθασσον
 15. τινός 22. εἶδῃ 24. οἶον 25. καθ' ἤπτετο 30. ἀπλα-
 νῆ 31. ἀπεχθείας

μείζω γίνεται καὶ τελειώτερα. κατὰ τὸν φάμερον. Οὕτως ἦν ὁ μακάριος, εἰ καὶ μὴ διὰ λόγου περιουσίαν, ἀλλὰ διὰ [τὴν] τῆς ἀρετῆς, σοφὸς ἀλιεὺς καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων θηρῶν ἐπιστάμενος, λόγοις τε θείοις πάντας ἰθύνειν πρὸς ἀθανασίαν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου. Ἐκτοτε οὖν ὡς ἐκ θεοῦ πεμφθέντα ἀποστολον οἱ Κρήτες πιστεύσαντες διεφήμισαν ἀνά πᾶσαν τὴν νῆσον τὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες ἔκτοτε ἐπισικῶς αὐτῷ προσεφέροντο, καὶ ἴσα προσεῖχον θεῷ, καὶ νόμος ἦν ἐκείνοις πᾶν τὸ προσταττόμενον.

Ἄδειας οὖν τοῦ λοιποῦ λαβόμενος ὁ μακάριος καὶ τὰ εἰωθότα κη-
 10 ρύξας καὶ πάντας διδάξας καὶ φωτίσας καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ πίστιν χειραγωγήσας καὶ ἅπαν σκῶλον ἐκ μέσου θέμενος, ἐκκλησίας τε δειμάμενος ἐν ὅλῃ τῇ νήσῳ οὐκ ὀλίγας καὶ ἱερεῖς καὶ διακόνους καὶ νεωκόρους καὶ τὴν ἄλλην τάξιν πᾶσαν ἐγκαταστήσας καὶ ρυθμίσας καὶ ὡς δεῖ βιοῦν ἐπισκήψας ἐφ' ἑλοῖς τε πέντε ἔτεσι κελῶς διαθέμενος
 15 ὅσα κατ' ἔφεσιν αὐτῷ ὑπῆρχεν, ὡς μηδένα τῶν Κρητῶν καταλείψαι ἀσυντελῆ τοῦ καλοῦ, ἐξῆλθε μὲν τῆς πόλεως Γορτύνης, ἡμερῶν δὲ τριῶν ὁδὸν διανύσας, ἐσπέρας καταλαβούσης, ἐν τινι τόπῳ κατέλυσιν, ἐν ᾧ δὴ καὶ παλαιοτάτου ναοῦ ἐφαίνοντο λείψανα, ὡς ἐκ τῶν γείσων ἰδίδοτο συμβαλεῖν. Ἄσαντι τοίνυν τὴν ἐνύχιον ὁδὸν καὶ
 20 τὴν || σταυροφόρον ῥάβδον ἐπὶ γῆς πῆξαντι καὶ ὑπὸ αὐτὸν ἀνέντι· πόρρω γὰρ ἦν τῶν νυκτῶν ὁ καιρὸς· λυχνιαῖον ἰδοξεν ὄραν φῶς ἀπὸ ὠρημένον ἔμπροσθεν τῆς ῥάβδου. Καὶ δὴ ἀναστὰς καὶ τὸν ὑπνον ἀποτιναξάμενος, ὑπαρ οὐκ ὄναρ ἦν τὸ φανέν· καὶ λαμπὰς θεῖα τις, ἀλλ' οὐκ ἐνυλος ἐκ τοῦ σταυροῦ κατεφαίνετο, καὶ φῶς τῷ δικαίῳ
 25 ἐπὶ ὑγάζε δαψιλῆς, ἄχρι καὶ λυκαυγοῦς τῆς ὥρας ἰστώτι καὶ εὐχομένῳ καὶ θεῷ προσάγοντι εὐχαριστηρίους ὡδὰς τῷ οὕτω τὸ φῶς αὐτῷ ἀρρήτως αἰθριάσαντι. Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐθις οὐκ ἄθει, ὡς ἀπὸ τοῦ πράγματός ἐστι μαθεῖν, εἰς τὸν αὐτὸν κατώλισθεν ὑπνον ὁ μέγας, κόσμιόν τι γύναιον ἰδοκεῖ ὄραν, ἐπιτάττον αὐτῷ ἐγείραι τὸν πε-
 30 πτωκότα ναόν, καθὼς, φησί, δέδοκται τῷ τῶν ἀπάντων δισπότῃ. Τοῦ δὲ πυνθανομένου καὶ τίς εἶπεν ἢ ταῦτά μοι κατ' ἐξουσίαν ἐπιτάττουσα, ἐκείνη, Φωτεινὴ, ἔφησεν, εἰμὶ ἢ μάρτυς καὶ δούλη Χριστοῦ·

4 (καὶ 5). ἐνδιδακτῆς 6. διεφήμισαν 7. ἴσα 15. καταλαβούσι 16. γορτύνης 19. γείσων ἐνύχιον 23. τίς 28. πρᾶγματος ἐστὶ 31. ταῦτα

καὶ εἰ μὴ εἰς πέρας μου τὸ βούλευμα ἀγάγῃς, τῆς νήσου ταύτης οὐκ ἀποθήσῃ. Διυπνισθεὶς οὖν ὁ ὄσιος, τὸ ἐναλλάττον τῆς ὄψεως ὑπνοσεῖν ἐδίδου ἑαυτὸν ὄνειρώξαντα ἢ ἐλλαμφθέντα τῇ χάριτι. Διὸ καὶ, ὡν ἤκουσε παρὰ τῆς φανείας ἀλογίσας, τῆς πορείας ἤψατο· καὶ παρὰ χρῆμα τὴν ὀπτικήν τῶν ὀφθαλμῶν ἀφῆρητο δύναμιν καὶ βλέπειν 5 οὐκ ἴσχυε. Τότε ἦσθετο ὁ δίκαιος θεῖας βουλήs εἶναι τὸ ἐπίταγμα. Καὶ ἐπεὶ κατέθετο πληρεῖν τὰ ὀρισθέντα, καὶ τὸ φῶς εὐθύς τῶν ὀφθαλμῶν || ἀπέλαμβανεν. Ἐπεὶ δὲ οὔτε σκαπάνη ἦν τῷ μεγάλῳ, οὔτε πτύον, οὔτε τις ἕτερος ὁ συναράμενος· ὡ τῶν ἀπορρήτων σου, δέσποτα θαυμασίων· στύλος ὤφθη πυρὸς τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ τοῖς ὁμόροις καὶ 10 προσήκουσι τῶν ἰγχώριων, ἐν ᾧ τόπῳ ὁ ἅγιος ἴστατο. Οἱ καὶ θαυμάσαντες καὶ ἐκπλαγύντες ἐπὶ τῷ καινῷ τοῦ θεάματος καὶ πρὸς τάχος τὸν τόπον καταλαβόντες καὶ τὰ ὀφθέντα τούτῳ ἀκοῆ παραλαβόντες, εἶτα καὶ προτραπέντες ἕκαστος τὰ παρ' ἑαυτοῦ συνεισφέρειν, πάντες ὁμοθυμαδὸν ὑπηκουσαν τῷ κελύσματι. Ὁ δὲ σπουδαῖαν θεί- 15 μενος καὶ νεανικὴν τὴν φρόντιδα καὶ θερμωτάτην εἰσνεγκῶν τὴν προθυμίαν, ἐξετελέσθη τὸ ἔργον καὶ ὁ ναὸς ἀκηρτίσθη τῆς μάρτυρος ἐφ' ὄλοις δυσὶν ἔτεσιν. Εἶτα καὶ θυσιαστήριον κήξας καὶ ὡς περ εἰκὸς τοῦτο καθιερώσας, ἱερεῖς τε ἰγκαταστήσας καὶ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν τε καὶ κατάστασιν αὐτοῖς παραδοῦς καὶ πᾶσι συνταξάμε- 20 νος καὶ, δόξαν αὐτῷ οὕτως, ἡ θάλασσα αὐτὸν ἰδέχτο. Καὶ πεμπταεὶς οὐριοδρομήσας εἰς Πίδαυρον, ὃν καὶ Δαμαλᾶν εἰώθασι καλεῖν οἱ ἰγχώριοι, κατέλαβεν.

Ἄλλ' ἀκόλουθόν ἐστίν, οἶμαι, καὶ τὰ ἐν τῷ πλοίῳ τούτῳ τερατουργηθέντα προθεῖναι τοῖς φιλοθείοις. Ἐφιλοχρημάτουν οἱ τοῦ πλοίου 25 ἐκείνου πλωτῆρες καὶ δεινῶς ἠλίσκοντο τῷ δαίμονι τῆς φιλαργυρίας, ὥστε διὰ τοῦτο γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, τὸ τοῦ λόγου, χωρεῖν πρὸς πᾶσαν παρανομίαν, ἐπιορκίαις, ἀνδροφονίαις καὶ λοιπαῖς ἀθεμιτοῦργίαις φ.123# ἑαυτοῦς ἀθλίως ἐκδεδωκότες. Ἄλλ' ὄρα πῶς ἦν ὁ ὄσιος καὶ σιωπῶσα

2. ἐναλλάττον 3. ἐλαμφθέντα 7. πληρεῖν. Ἴδε καὶ κατωτέρω ἐκ-
πληρεῖν, ἀναπληρεῖν, διαβεβαιεῖν, ἐφαπλεῖν 9. πτύον 10. στύλος
22. Δὴν παρίσταται, νομίζω, ἀνάγκη νὰ γράψωμεν Ἐπίδαυρον. Ἄξια δὲ ση-
μειώσεως ἡ σύγκρισις τῆς Ἐπίδαυρου καὶ τοῦ Δαμαλᾶ, ἐπέχοντος, ὡς γνωστόν, τὴν
θεσὶν τῆς ἀργαίας Τροίχης. 24. ἀκόλουθόν ἐστίν 26. ἠλίσκοντο

καὶ φθεγγομένη παραίνεσις, καὶ ὅπως πάντας σοφαῖς ἐπινοίας μετήρ-
 χετο καὶ πρὸς σωτηρίαν ἐπανῆγε, τοῦ βάρους τῶν κακῶν ἐξαιρούμε-
 νος. Ἐπειδὴ γὰρ πολλὴν ἑώρα τὴν μοχθηρίαν καὶ τὴν σκαιότητα
 ἐκείνοις ὑποκαθημένην τῷ διορατικῷ τοῦ πνεύματος ὀφθαλμῷ, ἄλα-
 5 τος ἀπόδεσμον τινα φέρειν τῷ ἑαυτοῦ μανδίῳ προσποιήσατο· ὧν
 ἐκεῖνοι, πλὴν ἑνός, σφόδρα τῆς ἀληθείας ἀποπλανώμενοι καὶ χρυσὸν
 εἶναι ὑποτοπέσαντες, ἔρμειον ἠγήσαντο τὸ πρᾶγμα. Καὶ εὐθὺς πό-
 νον ἤρξαντο ὠδύνειν καὶ τικτεῖν ἰνομίαν, κατὰ τὸ γεγραμμένον, βου-
 λὴν τε ἐβουλεύσαντο πονηρὰν καὶ ἦν ὁ αἰεὶ λαθρακίως ψυχαῖς ἐνσπεί-
 10 ρων τούτοις ὑπέθετο. Καὶ ἡ βουλὴ ἦν ὥστε τὸν ἅγιον καταποντώ-
 σαι καὶ τὸ νομιζόμενον χρυσίον κέρδος ἴδιον θέσθαι. Ἄλλ' ἐψεύσθη-
 σαν τῆς ἐπιβουλῆς οἱ μάταιοι. Ἐπεὶ γὰρ ὦρα ἦν τοῦ ἀρίστου καὶ
 πρὸς τὸ φαγεῖν ἀπέβλεψαν πρότερον, ὡς ἤρξαντο ἤδη τῶν παρακει-
 μένων μεταλαμβάνειν, εἰς ὧν καὶ ὁ ὄσιος, εἰς κοινὴν ἐστίασιν συγ-
 15 κατακλιθεὶς, χρείας ἄλατος ἐν τῷ μεταξὺ γενομένης, λύσας ἐπ' ὀφθαλ-
 μοῖς πάντων τὸν ἀπόδεσμον καὶ τὸ ἄλας ἐξαγαγὼν, προῦθηκεν αὐ-
 τοῖς λέγων· « Ὑμῖν χρησομένοις κατὰ καιρὸν αὐτὸ οὕτω χιονῶδες
 φ.124 καὶ ἀχνῶδες ἐκόμμιζον Κρήτηθεν. Ἴδου οὖν, τὸ θρυλούμενον ἀπειλη-
 φότες τοὺς περὶ αὐτοῦ λογισμοὺς ἀπορρίψατε ». Οἱ δὲ ταῦθ' ὡς ἤκου-
 20 σαν καὶ τῷ ἀλαθῆτι τῷ ὄσιου ὡς περὶ πληγίντες φόβου πλήρεις
 ἐγένοντο, καὶ μεστήν εἶχον σάλου τὴν καρδίαν· εἶτα καὶ πρηνεῖς πε-
 σόντες συγγνώμην ἐζητοῦντο ἐφ' οἷς ἤμαρτον. Καὶ ὄρα μοι τὸ τού-
 του ἀνεξίκακον. Παραυτὰ γὰρ καὶ συγγνώμης μετέδωκεν, καὶ ἡ μετα-
 βολὴ τοῦ τρόπου τῆ συγγνώμῃ ἐξηκολούθησεν, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος ὕστε-
 25 ρον ἐξηγήσατο. ὁ τῆς πονηρᾶς ὄλως βουλῆς μὴ κοινωνῶν τοῖς ἑτέροις.

Ὡς οὖν τὰ κατὰ γνώμην τῷ μακαρίῳ ἀπήντα εἰς πέρας, καὶ τῷ
 Δαμαλᾷ ἐπιδημήσας ὁ ὄσιος καὶ τῷ κηρύγματι τῆς μετανοίας πάν-
 τας πρὸς ἀληθινὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἐπανῆξεν, ἔγνω καὶ πρὸς
 τὴν τοῦ Κίκροπος ἀπαίρειν· ἠδῖον γὰρ ἦν αὐτῷ καὶ λίαν ἐράσμιον
 30 πάντα τὸν κόσμον, εἰ οἶόν τε, ἐν ἀκαριαίῳ καιροῦ ῥοπῇ τῷ φωτὶ
 περιλάμψαι τῆς ἀληθείας καὶ υἱοῦς φωτὸς καὶ ἡμέρας πάντας ἀνα-
 δεῖξαι διὰ τῆς μετανοίας. Δυσὶ τοιγαροῦν πλοίοις περιτυχῶν μέλλου-
 σιν ἀποπλεῖν ἐν Ἀθήναις, ἄτερον τῶν πλοίων τούτων εἰδείξατο, καὶ τὰ

5. μανδία 8. ὀδύνειν 14. ἐστίασιν 15. χρείαν 18. θρη-
 λούμενον 26. ἀπήντα 29. κέκρωπος ἠδῖων

σκάφη τὸν πλοῦν ἄμφω ἤνυον. Ὡς γοῦν τῇ Αἰγίῳ νήσῳ προσπέλασαν τὰ πλοῖα, καὶ χρεία ἦν ὕδατος τοῖς ναυτιλλομένοις, ἐξῆλθον ἐκεῖνοι ὑδρεύσασθαι ἐν Σαλαμῖνι τῇ νήσῳ τῇ ἀγγιτερμονούσῃ ταῖς Ἀθήναις, οἷς συνεξελήλυθαι καὶ ὁ μέγας. Ἄλλ' οἱ μὲν ἄλλοι θάπτον ἐν || φ.124^α ταῖς ναυσὶν ἐπαλινδρομήσαν· αὐτὸς δὲ μόνος ὑπερετίθετο τὴν ἐπάνοδον, 5 ἐπειδὴ προσεώρα καὶ τὸ ἐσόμενον· μόλις δὲ ἐπανῆκε τῆς νήσου ἐλαίῳ διάδροχος, πλείστα τῶν ναυτικῶν ἐγκαλούντων μὲν αὐτῷ τῆς βραδυτῆτος, θαυμαζόντων δὲ αὐτὸν τῆς ἐν οὕτῳ ἀοικῇ νήσῳ τῆς ἐλαίου ευπορίας, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ λούματος, ὃ δὴ καὶ λόγοις ἀρρήτοις ἀνεκφράστον διαμεμένηκε, μηδενὶ ἀνθρώπων τοῦτο τοῦ 10 ὀσίου ἀποκαλύψαι θελήσαντος. Ἐκεῖνος δὲ τέως καὶ αὐθις παρήνει τοῦτοις συμπαραμένειν αὐτῷ. Ὡν οἱ μὲν τοῦ ἐνὸς πλοίου κυβερνήται πειθαρχοῦντες ὤφθησαν τῷ ἁγίῳ· οἱ δ' αὖ τοῦ ἐτέρου ἀπόνοϊαν νοσοῦντες οὐ τι μετρίαν καὶ μηδένα λόγον ποιησάμενοι τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομένων, αὐθωρὸν τῆς νήσου ἐξώρμησαν. Ἰκανῆς οὖν ὥρας διηπνεύ 15 σάσης, Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ μέγας, ὦ τεκνία μου, τὰ κυνάρια τὸ βρῶμα ἤρπασαν καὶ ἐντεῦθεν γεγόνασιν. Ἄγωμεν λοιπὸν ἐντεῦθεν. Ἐξορμήσαντος οὖν τοῦ πλοίου, ἡμέρος αὐτῷ καὶ εὐγάληνος ὁ πλοῦς ταῖς τοῦ μεγάλου πρὸς θεὸν ἰκεσίαις γαγένηται, ὥστε καὶ τὰς Ἀθήνας ἐν ἀκαρεὶ κατειληφέναι, ὅτε καὶ δῆλα γέγονε τοῖς ναυτικοῖς τὰ 20 συμβάντα τοῖς μὴ ἀνασχομένοις ὑπεῖξαι τῇ παραινέσει τοῦ ἁγίου. Ἄμα γὰρ τῷ ἀποπλεῦσαι τῆς νήσου, κειρατικοῖς πλοίοις περιπεσόντες, αἰχμάλωτοι ἐλευσίνως εἰς τὴν βάρβαρον ἀπηνέχθησαν. Ἐκπλαγέντες οὖν τῇ προγνώσει τοῦ ἁγίου προσέπιπτόν τε αὐτῷ καὶ χάριτας ὠμολόγουν. 25

|| Εἶχον οὖν Ἀθηναί τὸν ὀσιον, καὶ ὁ καιρὸς ἐκάλει τὰ εἰωθό-φ.125^α τα αὐτῷ ἐκτελεῖν. Καὶ ἐκεῖ τὸ ἐπίγειον κατέλαβε τῆς πόλεως, ἐνθα δὴ ὁ περιώνυμος ἰδρυταὶ ναὸς θεῖος τῆς Θεομήτορος, ἐναφίεις φωνὴν τυρσηνικῆς σάλπιγγος εὐηχεστέραν ἐπὶ τῷ κηρύγματι τῆς μετανοίας. Οἱ δὲ γε πολῖται, εὐσεβεῖς καὶ μέλα κοσμούμενοι, καὶ πιστεῖ 30 ἀκραιφνεστάτη τῶν ἐκείνου λόγων τοῦ σωτηρίου κηρύγματος, ὡς περ ὑπὸ τινῶν ἀψευδῶν Σειρήνων ἀλόντες, εἰς τοσοῦτον αὐτὸν καὶ ἡγά-

2. ναυτιλλομένοις 3. σαλαμῖνι 8. αὐτῶν 14. οὕτη 19. ἀθη-
νας 21. ὑπήξαι 22. τὸ. Ἀλλὰ παρατηρητέον ὅτι ἀπανταχοῦ ἐν τῷ κώ-
δικι μετὰ τὸ ἄμα ἐκφέρεται τὸ 27. ἐναφίει 30. μᾶλα

πησαν καὶ ἐσεβάσθησαν, ὡς μικροῦ δεῖν καὶ ἄπερ πάσαι Λυκάωνες
 πρὸς Παῦλον ὤφθησαν καὶ Βαρνάβαν ποιούντας, ταῦτα καὶ οὗτοι
 πρὸς αὐτὸν ποιεῖν ἤθελον. Καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοὺς μονονουχί χαίροντας
 καὶ ὄλους ἐκκρεμῆς τῆς ἡδίστης ἐκείνου φωνῆς· οὐ χάριν καὶ τάχιον
 5 ἐξ αὐτῶν ἀπεληλύθει.

Ἄλλ' ἐνταῦθα μοι σκόπει τὸ τοῦ ὀπίου ἄτυπον καὶ μισόδεξον, καὶ
 ὅπως τοσαύτην ἐκέκτητο τὴν πρόνοιαν τὰς ἐξ ἀνθρώπων τιμὰς ἀπο-
 διδράσκειν ἕση ταῖς ἄλλοις ἐπιθυμίαι δόξης ἀξιοῦσθαι. Ἀπάραι οὖν
 ἐκείθεν, τὴν Εὐβοίαν καταλαμβάνει, ἣν δὴ καὶ Εὐριπον κεκλήκασιν οἱ
 10 ἀνέκαθεν μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῇ τοῦ καλιρροῦ ροθίου συνε-
 χοῦς μεταβολῆς, εἴτ' οὖν μεταπτώσεως, ἐπτάκις γινομένης, ὡς λό-
 γος ἐστίν, ἐφ' ἐκάστῃ αἰεὶ ἡμερονυκτίῳ, τοῦ συμβόλου δηλοῦντος, ὡς
 οἶμαι, καὶ διδάσκοντος τοὺς δυναμένους τῇ τοῦ νοῦς ἐπιστάσι τὸν
 15 λογισμὸν ἐμβαθύνειν ἀπλανῶς καὶ φιλαλήθως τεκμαίρεσθαι, ὡς οὐχ
 ἀπλῶς οὕτω καὶ ὡς ἔτυχε συμβαίνειν σπουδῆς ἀνευ ἀνθρωπίνης καὶ
 τέχνης τὴν τοιαύτην τοῦ θαλαττίου κύματος καλιρροίαν, ἀλλὰ τινα
 δύναμιν εἶναι μυστηρίου ἐγκεκρυμμένην τῷ πράγματι, ἐν ᾗ θεωρεῖται
 τὸ ῥευστὸν καὶ ἄστατον καὶ ἀβέβαιον καὶ εὐμετάβλητον καὶ μηδὲν
 ὅλως στάσιμον ἔχον ἢ μόνιμον, τῆς ἐβδομάδος ταυτησί χιλιονταετη-
 20 ρίδος ζωῆς ἅμα καὶ βιοτήs. Ἔδοξε γὰρ τῷ τεχνίτῃ λόγῳ κἄν τούτῳ
 τῷ μέρει ὄνησιν οὐ τὴν τυχοῦσαν καρποῦσθαι τοὺς δυναμένους αἰεὶ
 ταῖς ἀμείνοσι θεωρίαις προσκεῖσθαι καὶ ἀνάγειν διὰ παντός τὰ ὀρώ-
 μενα καὶ φθειρόμενα πρὸς ὕψος θεῶν νοημάτων καὶ ἐκ τῶν κρειτ-
 τόνων.

Ἐπιστάς δὲ τέως τῇ Εὐβοίᾳ ὁ μέγας, ὡς λέλεκται, καὶ ὡς περ ἐπ'
 ὀκρίδαντος στάς ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ ἀκουστὸν γίνεσθαι τὸ κήρυγμα,
 δι' ὅλης τῆς νυκτός κκι τῆς ἡμέρας τὰ εἰωθότα εἶσα, τὸ Μετα-
 νοεῖτε. Οἱ δὲ παῖδες τῶν τὴν Εὐβοικὴν οἰκούντων παιδιῶν, οἷα φιλεῖ
 πολλακίς, τὸ τοῦ κηρύγματος ἀσύνηθες ἠγησάμενοι, καμπληθεῖς συν-
 30 ἔρρον τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ὁ ἅγιος ἔστατο. Τί οὖν ὁ βᾶσκανος ἐχθρὸς
 καὶ Βελλίαρ; Μὴ φέρων ὀρᾶν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ σω-

1. λυκάωνες 4. ἐκκρεμῆς 5. ἐνταῦθα 9 (καὶ κατωτέρω). εὐβοίαν
 19. ἐβδομάδος χιλιονταετηρίδος 20. κἄν 22. ἀμείνω. Ἡ
 μὴ ἔγραψε τυχόν οὕτως αὐτός ὁ συγγραφεὺς; 25. εὐβοία 26. ὀκρίδαντος
 29. καμπληθεῖς

τηρίαν, ἔσπευσε κἀνταῦθα τὸ οἰκίον κακότεχνον ἐνδείξασθαι. Διὸ δὴ καὶ ἓνα τῶν μετρακίων ἀοράτως ἐθήσασ ὁ παλαμναῖος ἀπὸ ἀνωθεν ἐκ τῶν τοῦ τείχους ἐπάλλεων κατήνεγκεν ἕως γῆς. Βοῆς δὲ γενομένης πολλῆς λαοῦ οὐκ ὀλίγου συνδεδραμηκότος, οὐδεὶς ἦν ἢ ᾧ μὴ δό- ρ.126^α ξαν ἦν τὸν παῖδα τῇ γῇ προσαραχθέντα μὴ συντριβῆναι καὶ μικρῷ 5 θανάτῳ ἀοράτως τελευτῆσαι. Οἱ δ' αὖ τοῦ παιδὸς γεννήτορες μικροῦ καὶ διασπᾶν ἤθελον τὸν ὄσιον, ὡς δῆθεν αἰτιον γεγονότα τῆς συμφορᾶς. Ὁ δὲ ἡρέμα καὶ ἡσυχῇ πρὸς αὐτοὺς Ζῆ, ἔφησεν, ὁ παῖς ὑμῶν, ζῆ καὶ οὐδὲν τούτῳ συνέβη δεινόν, ὡς νομίζετε. Ἐπεὶ δὲ τοῦτον εἶδον οἱ τε γονεῖς αὐτοῦ καὶ ὁ λοιπὸς λαὸς ὑγιῆ καὶ κινδύνου ἀνώτερον. 10 ἔμειναν ἀχανεῖς, ἀγάμενοι καὶ διαπορούμενοι ἐπὶ τὸ ὄρώμενον. Εἶτα καὶ ὡς οὐκ ἄθεσι γενέσθαι τὸ σημεῖον καλῶς κρίνοντες, ἤροντο τὸν παῖδα ἐν ἐκπλήξει πολλῇ. Ὁ δὲ Ὁ μοναχὸς οὗτος, ἔλεγεν ὁ τὸ Μετανοεῖτε βοῶν ἐν ἀέρι φθάσας εἰδέξατό με, καὶ οὐκ εἶπαι προσαραχθῆ- 15 ναι τῇ γῇ. Ἐκτοτε οὖν φόβῳ ληφθέντων πάντων οὐ τι μετρίως, ὡς ἀγγέλῳ θεοῦ προσείχον τῷ μακαρίῳ. Ὁ δὲ γε μετραξ ἐκείνος μικρῷ ὕστερον, τὸν ἀπράγμονα βίον ζηλώσας, τὴν κόμην ἀπέθετο καὶ συνά- 20 δουσας τῷ ἐπαγγέλματι πολιτείαν μετήλθε· δι' ἧς καὶ τῷ θεῷ εὐα- ρεστήσας πρὸς Κύριον ἐξειδήμησεν.

Ἄλλ' ὁ λόγος καὶ ἕτερον θαῦμα λέγειν βούλεται. Γυνὴ γάρ τις ἐν 20 τῷ Εὐρίπῳ ἄλφιτα φυρῶσα καὶ ὕδατος ἐν χρεῖα γενομένη ἀφῆκε τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα θάπτον ὕδωρ κομίσασθαι. Ἐπεὶ δὲ φρέαρ ἦν ἀγγου- 25 που τῆς σφῶν οἰκίας, πολλῆς γέμον τῆς δυσωδίας καὶ πονηρῶν πνευ- μάτων ὑπάρχον οἰκητήριον, συνηρπάγη ἡ κόρη ἐξ ἀπλότῃτος πρὸς τὸ κατεπειγόν ὕδωρ ἀνιμήσασθαι ἐκ τοῦ τοιοῦτου φρέατος. Καὶ ὡς 30 καθῆκε ἢ τὴν ὕδριαν ἐν τῷ φρέατι, πονηρὸν πνεῦμα κάτωθεν ἐξεληθὸν ρ.126^β ἐν εἶδει κόρακος ὑπέδου τῇ κόρῃ, καὶ εὐθὺς τῷ ἰδάφαι προσαραχθεῖσα οἰκτρὸν ὠρᾶτο θέαμα· ἐκυλίετο γὰρ ἀφρίζουσα καὶ στροβουμένη καὶ τὰ λοιπὰ ποιοῦσα τῶν δαιμονιζομένων. Ἡ δ' αὖ μήτηρ αὐτῆς, ἀσχάλ- 35 λουσα ἐπὶ τῇ βραδυτῆτι, ἐξῆλθε κατ' αὐτῆς ὀργιζομένη. Ἦν καὶ οὕτω πάσχουσας ἐλευσίνως κατιδοῦσα, ἐπλήγη τὴν καρδίαν καὶ ἀφασίᾳ συνε- σχέθη· μικροῦ καὶ διαπεφῶνηκεν ἄν, εἰ μὴ τάχιον εἰς μνήμην ἦλθε

8. ἡρέμα 12. ἤροντο 14. ἀέροις. Μὴ ἱγραψέν οὕτως ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς; 15. οὕτη 16. μετραξ 24. ὑπάρχων 28. ὠρᾶτο 29-30. ἀσχάλουσα 31. κατ' εἰδοῦσα

τοῦ μακαρίου· ἔναυλον γὰρ ἦν αὐτῇ τὸ γεγονός εἰς τὸν παῖδα ση-
 μειον. Βαστάσασα οὖν τὴν κόρην ἅμα τῷ συρρέυσαντι πλήθει πρὸς
 αὐτὸν παρεγένετο· ἦν δὲ καὶ ρίψασα ἐπὶ τοῦ ἰδάφους, πολλή τις ἦν
 κοπτομένη καὶ πατριώσα ἐν θερμοῖς τοῖς δάκρυσιν ἀμῦναι τῷ πάθει τῇ
 5 πρὸς θεὸν αὐτοῦ παρρησίᾳ. Ὁ δὲ πρῶτα μὲν ἀνανεύων ἦν, φιλότι-
 μον δῆπουθιν ἀποδιδράσκων καὶ Μείζων ἢ καθ' ἡμᾶς, τῷ περιόντι τα-
 πεινοφροσύνης ἔλεγεν, ὦ γύναι, ἡ αἰτησίς σου. Ἐπεὶ δὲ ἐκείνη οἰκτρὸν
 τε ἔτι καὶ δακρυῶδες ἐπικωκύουσα καὶ μεθ' ὄσης τῆς περιπαθείας
 ἀντιβολοῦσα καὶ τί μὴ λέγουσα, τί μὴ ποιοῦσα τῶν ὅσα πρὸς ἔλεον
 10 ἐπαγωγὰ ἦν καρδίαν ἐπισπάσασθαι, ἐπικλασθεὶς ὁ τὴν ψυχὴν συμπα-
 θίστατος καὶ τὴν καρδίαν ἔχων αἰεὶ εἰς οἶκτον ἐτοιμοτάτην, τὰ γό-
 νατα τῷ θεῷ κλίνας, τοῦ ἰδάφους γίνεται, εὐχὴν ὑπὲρ τῆς κόρης
 ποιούμενος. Ἐἶτα, τοῦ ἰδάφους ἀναστὰς καὶ ἀλύσει δεσμῆσας τὴν πά-
 φ. 127^α σχουσαν, ἅμα τῷ λοιπῷ λαῷ λιτανεύων || παρεγένετο ἄχρι τοῦ φρέα-
 15 τος· ἔνθα καὶ αὐθις εὐξάμενος καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ πνεύματι ἐπιτιμῆ-
 σας, ρίψαν αὐτὴν ἐκεῖνο ἐπὶ γῆς καὶ σπαράξαν ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ἐν
 εἰδει κόρακος ἐπ' ὀφθαλμοῖς πάντων καὶ τῷ φρέατι αὐθις ὑπέδου·
 ὅπερ καὶ παρὰ χρῆμα κατεχώσθη ὑπὸ τοῦ πλήθους κελύσει τοῦ ἀγίου
 ἕως αὐτοῦ ἰσοπέδου.

20 Ἐκπλαγίς οὖν ὁ λαὸς ἅπας καὶ θαυμάσας τῆς τε μεγαουργίας
 καὶ τῆς πρὸς θεὸν παρρησίας τὸν ὄσιον, ὡς κρείττονι λοιπὸν ἢ κατὰ
 ἀνθρώπον αὐτῷ προσέχειν, ἐκείνος τὸ μισόδοξον μηδαμῶς εἰδὼς ἀπο-
 βαλεῖν, εὐθέως ἐκείθεν ἀναζεύξας, ταῖς ἐπταπύλοις καὶ Καδμείαις
 Θήβαις παρέβαλεν. Ἐν αἷς καὶ κηρύξας ἐφ' ἰκανὸν τὴν μετάνοιαν,
 25 πρὸς τὴν τοῦ Πέλοπος ἔγνω ἀπαίρειν. Ὅτε καὶ κατὰ συγκαιρίαν ἀν-
 δρὶ τινι Λάκωνι περιτυχῶν, ἀλκιμωτάτῳ ἵππῳ ἱποχουμένῳ, τὴν πο-
 ρεῖαν ὡς ἐπὶ Κόρινθον μέλλοντι ποιῆσθαι, πρὸς ὄνομα καλέσας αὐ-
 τὸν, ἠξίου λαβεῖν αὐτοῦ τὸν μανδύαν ἄχρι Κορίνθου. Ὁ δὲ, θεῖον εἶ-
 ναι τὸν ἄνδρα διεγνωκῶς, καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἐξ ὀνόματος κλήσεως,
 30 μετὰ πλείονος ὄσης αἰδοῦς εἰδέξατο τὸν μανδύαν. Καὶ διανυκτερεύ-
 σας σὺν τάχει πολλῷ, τὴν Κόρινθον ἅμα φωτὶ κατέλαβε. Μέλλων δὲ
 κατὰ σπουδὴν αὐθωρὸν ἀπιέναι ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τῆς Λακεδαιμο-

1. γεγωνὸς
 κωκκύουσα
 28. αὐτοῦ

4. κοπτομένη
 23. ἐπταπύλαις

6. μεῖζον
 καδμείας

7. γύναι
 25-26. ἀνδρὶ τινι

νος, διελογίζετο τίνι ἄρα καὶ παραθῆ τὸν μανδύαν. Ὡς οὖν ταῦτα διελογίζετο, χρείας τινὸς καταλαβούσης ἐξελθεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὅρα τὸν || μακάριον ἐπάνω τῆς ἐκείσε οὐσῆς ἀψίδος, ἐνθα δὴ καὶ ὁ θεῖος ρ.127^α ναὸς ἱδρυταὶ τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐστῶτα καὶ τὰ εἰωθότα κηρύττοντα. Οὐ καὶ πλησίον ὁ Λά- 5 κων γινόμενος ἐπυθάνετο, νικώμενος ὑπὸ τοῦ θαύματος, πῶς ἄρα αὐτός ἐγκαρεῖ πιζῆ τὴν πορείαν ἀνύων παρεγένετο, αὐτὸς ἱφιππος ὢν καὶ ἀπνευστὶ τὴν ὁδὸν βαδίζων, μόλις ἰσχυσε διὰ πάσης τῆς νυκτὸς Κορίνθῳ δὴ ἀφικέσθαι ἐπιφωσκούσης τῆς ὑστεραίας. Ὁ δὲ ἅγιος, μικρὸν ὑπομειδιάσας, Πιστευσον, εἶπεν, ὦ τέκνον, τῇ προτεραίᾳ περὶ 10 ὧραν ἐνάτην παραγέγονα. Ἐμαρτύρουν δὲ τοῦτο καὶ οἱ τὴν Κόρινθον οἰκοῦντες, ὅσοι δῆλον ὅτι τῇ προτεραίᾳ τοῦτον εἶδον παραγεγόμενον. Καὶ ὁ Λάκων ὑπερεκπληττόμενος πρὸς πολλοὺς ἦν τὸ πρᾶγμα διηγουόμενος. Ἦν δὲ καὶ τοῦτο οὐ κατὰ τὸ δόξαν ἢ κατὰ τινα συν- 15 τυχίαν γεγεννημένον, ἀλλὰ προοίμιον τοῦ μέλλοντος, μονονουχὶ δη- λούντος τοῦ πράγματος τὸ καὶ αὐτὸν ἐκείνον ὅσον οὕτω παρατεθή- σισθαι τῇ Λακιδάιμονι θησαυρὸν ἄσυλον καὶ ἀδαπάνητον.

Τότε δὲ τέως μικρὸν προσδιατρίψας τῇ Κορίνθῳ ὁ ὁσιος καὶ πολλοὺς φωτίσας τῶν αὐτόθι διὰ τοῦ κηρύγματος τῆς μετανοίας, τῇ συνεργίᾳ τῆς χάριτος ἤψατο καὶ τῆς πρὸς τὸ Ἄργος φερούσης. 20 Καὶ δὴ καταλαβὼν τὸ Ἐνόριον χῶρος τίς ἐστὶν αὐτὸ ἀνδρῶν γηπό- νων καὶ ἀγροίκων ἰνδιαίτημα· διδάξας ἐφ' ἱκανὸν καὶ || αὐτοὺς καὶ ρ.128^α πρὸς ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν πάντας ὁδηγήσας καὶ μέλλων ἤδη ἐξιέναι, ἄγνοιαν τῆς ὁδοῦ προσποιήσατο, καὶ προπομπὸν ἐζητήσατο, οὐχ ἵνα προπέμψῃ τὸν μὴ ἀγνοοῦντα, ἀλλ' ἵνα θεωρὸς γένηται φρι- 25 κτοῦ θεάματος, ὅπερ αὐτῷ μετ' οὐ πολὺ παραδηλώσαι ἐμελλεν, εἰδὼς, ὡς ἔοικε, καὶ πρὸ τοῦ αἰτήσασθαι ἄξιον εἶναι τούτου τὸν δοθη- σόμενον. Οἱ δὲ προθύμως ὑπήκουσαν τῷ ἁγίῳ. Ὡς δὲ τὴν ὁδὸν ἄμφω ἤνυσον, καὶ συχνῶς ἦν στενάζων ὁ προπομπὸς καὶ σχετλιάζων, λέγει αὐτῷ ὁ μακάριος· α' Ὡς ἔοικεν, ὦ τέκνον, διὰ τὸν πρό τριῶν ἡμερῶν 30 τετελευτηκότα σου υἱὸν μύχιον οὕτω στένεις καὶ ὀδυνηρῶς διάκεισαι· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ παῖς νόσῳ κατείργαστο, ἢ τούτου μήτηρ μεθ' ἡμέραν

3. ἀψίδος 7. ἀκαρεῖ 11 (καὶ κατωτέρω). ἐνάτην 12. δηλονότι
 ἴδον 13. ὑπερέκπληττόμενος 20. συνεργεῖα 21. χῶρος
 τίς ἐστὶν 32. κατήργαστο

εὐεκτοῦσα ἐνάτην ἄφνω οἰχίησεται, τῆς θείας τοῦτο προνοίας συμπε-
 ρόντως οικονομούσης. Ἄλλ' ἔπιθι, τέκνον, καὶ φέρε πάντα γενναίως,
 ὅσα θεῖω συμβαίνει βουλήματι· στεφάνων γὰρ τὰ τοιαῦτα τοῖς ὑπο-
 μένουσι πρόξενον. Συνταξάμενος τοίνυν ὁ μέγας τῷ ἀγρότῃ, εἶχετο
 5 τῆς προκαταμένης ὁδοῦ. Ἐκεῖνος δὲ μικρὸν παλινοστήσας, ἐπ' αὐτὸ-
 θέπου (γ) τιγὸς ἐνήκεν ἐαυτὸν ἀναπαύλης μικρᾶς ἕνεκεν. Ἄλλ' ὅπως
 ἂν ὁ λόγος δηλώσῃ τὸ καὶ λίαν μὲν ἰληθές, πιστευθῆναι δὲ διὰ τὴν
 ὑπερβολὴν κομιδῇ δυσχερές; Περὶ οὐκ αἶψα πῶς οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὴν
 οἰκίαν ἀφορώντες ἰσθμείαν τὰ παράδοξα πολλάκις τῶν πραγμάτων
 9.128^α
 10 καὶ ὑπὸ τῆς θείας || χάριτος εἰς τιμὴν τῶν ἁγίων τερατουργούμενα
 ἀδύνατα οἰεσθαι καὶ μὴ ῥαδίως πιστεύειν ταῦτα ἢ παραδέχεσθαι. Ἐν
 ὄσῳ γὰρ ὁ μακάριος τὴν ὁδοπορίαν ἤνυσεν διὰ τῆς προκαταμένης τῷ
 τόσῳ κοιλάδος, καθαρῶς ἰώρα αὐτὸν ὁ ἀγρότης, ἐν περισπῶν τὴν
 ἀνάκλισιν κεκτημένης τὴν θέσιν ὑποδυόμενον, ἀλλὰ τούναντιον με-
 15 τῶρον ἄφνω καὶ ἐναέριον καὶ φωτὶ λαμπάδων καταστραπτόμενον.
 Καὶ τοῦτο ἦν ὄρων ὁ ἀγρότης, ἕως τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπίδου ἀε-
 ροβατῶν ὁ ὄσιος. Οἰκαδε οὖν ἐπανεικῶς, πένθ' ὅσα ὄψει τε καὶ ἀκοῇ
 παρελήφει μεθ' ὅσης τῆς ἐκπλήξεως διηγεῖτο. Καὶ πάντες, οἱ ἀκού-
 οντες σὺν θάμβει πολλῷ δοξᾶν τῷ θεῷ ἀνεπέμπον τῷ οὕτω ποιοῦντι
 20 μεγάλα καὶ ἐξαισία ἐν τοῖς αὐτοῦ ἐκλεκτοῖς. Ἐξέλιπε γὰρ καὶ ἡ τοῦ
 ἀγρότου σύζυγος, καθὼς αὐτῷ προεῖπεν ὁ μακάριος,

Οὕτω τὰ τοῦ θείου Νίκωνος κρείττω παντὸς λόγου καὶ διανοίας.
 Καὶ γὰρ, ὡς τοῦ Ἄργου καὶ αὐτοῦ Ναυκλίου ἐπέθη, διαπρυσίως
 κηρύττων τὴν μετένοϊαν, παρέβαλε καὶ τῇ οἰκίᾳ Ἰωάννου ἐκείνου,
 25 ᾧ Βλαβεντέριος ἦν τὸ ἐπώνυμον· καὶ τοῦτον εὐρῶν ἐκ τινος περιο-
 δείας καὶ γοητικῆς μαγανείας ἅμα τῇ ἰδίᾳ θυγατρὶ νόσῳ χαλεπῇ
 καὶ χρονίᾳ κατεργασθέντα καὶ μηδ' ὅπως οὖν ἐλπίδα κεκτημένον ἀνα-
 κλήσεως, τῷ ἄσθματι δὲ μόνον νεκρὸς εἶναι μὴ πιστευομένους, φι-
 λανθρώποις τούτους ἰδὼν ὀφθαλμοῖς καὶ τῷ πάθει ἐπιπλασθεὶς εὐθύς
 30 εἰς εὐχὴν ἔστη. Τῇ δὲ || εὐχῇ καὶ τῇ τῆς θείας προσηγορίας ἐπιβδῇ,
 9.129^α
 ἔτι δὲ καὶ τῇ ἀφῆ τῆς χειρὸς τὰς ὀδύνας ἔλυσε, καὶ τοὺς οὕτω κα-
 κῶς μέλλοντας κινδυνεύειν ἴσατο, φωράσας καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν

5-6. Γρακτίον ἄρα αὐτοθώκου; 9. ἀφ' ὄρωντες 14. ἀνάκλισιν
 17. Γρακτίον ἐπανθῶκων ἢ ἔγραφεν οὕτως ἐξ εὐχῆς ὁ συγγραφεὺς; 26. μαγ-
 γανείας 27. κεκτημένου 31 (καὶ κατωτέρω). ἀφῆ

ἔμελλον ἀθλίως κινδυνεύειν, καὶ θριαμβεύσας τὴν γόητικὴν μαγγανείαν, κερωσμένην οὖσαν καὶ κατωρυγμένην παρὰ τὴν ρίζαν τοῦ δένδρου, οὐ περιίστατο εἰς τὸ μέσαιλον, τῶν οὕτω μελλόντων χαλεπῶ μέρῳ τοῦ βίου ὑπεξελθεῖν, εἰ μὴ θάπτον ἀνήρει τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς ὁ ὁσιος.

5

Καὶ τὰ μὲν δὴ κατὰ τὸ Ἄργος αὐτῷ τοιαῦτα, καὶ πολλοὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναδειχθέντες ἀρετῆς ἰργάται καὶ θεοσεβείας ἱρασταὶ ἐπ' αὐτῷ δὴ τῷ Ἄργει καὶ τῷ Ναυπλίῳ. Ἐκείθεν δὲ ἀποφοιτήσας εὐθὺ τῆς Σπάρτης ἔχωρει. Εἶτα, τὴν Δωριέων χώραν καταλαβὼν καὶ δύο ναοὺς ἱερῶν, ἐκείσε διειμάμενος καὶ πᾶσι τὴν μετάνοιαν κηρύξας, πρὸς 10 Μαινίην παρεγένετο. κάκειθεν πρὸς Καλαμάταν μετέβη. Εἶθ' οὕτως εὐθὺς Κορώνης καὶ Μεθώνης καὶ Μισύνης, ἦν καὶ Βουρκάνον ἰγχωρίως καλοῦσιν, ἐπιβάς, εἰς Ἀρκάδας ἄφικετο. Εἶτα καὶ λοιπὰς πάσας κωμοπόλεις διαδραμῶν καὶ πλήθη ἄπειρα πρὸς μετάνοιαν ὀδηγήσας καὶ πρὸς τὴν ἀμείνω ζωὴν χειραγωγήσας, αἷς πρὸς τῆς Σπάρτην φερού- 15 σης ἤψατο.

Φθάσας δὲ τινα τόπον, ὃν καὶ Μῶρον καλεῖν εἰώθασιν οἱ προσκοῦντες τῷ τόπῳ, μικρὸν νοσήσας καὶ ἄνθρωπῳ τινὶ παραβαλῶν, ἐν καλῷ κειμένῳ τοῦ παρακκειμένου ἐκείσε τόπου, καὶ τῷ ἰδάφει ἀνά- φ.129 κλιθεὶς, ἔκαμνε τῇ νόσῳ καὶ πονήρως εἶχε τῷ σώματι. Πυρετὸς δ' ἦν 20 σφόδρα καὶ διακαῆς ἢ πιέζουσα νόσος. Πλὴν οὐδὲν καινὸν οὐδὲ ξι- νον, εἰ κακοπαθεῖν ἐπέρχεται καὶ τοῖς ἀγίοις εἰς κάθαρσιν τῆς μικρᾶς ἰλῦος, εἴτε εἰς βάσανον ἀρετῆς καὶ πείραν φιλοσοφίας, εἴτε καὶ εἰς παιδευσιν τῶν ἄλλων, μανθανόντων ἐν ἐκείνοις τὸ καρτερεῖν καὶ μὴ ἔκκακεῖν ἐν ταῖς ἐπιφοραῖς. Ἐπεὶ δὲ οὕτω ἦν ὁ μέγας τῆς τελειω- 25 τικῆς χάριτος τετυχηκώς, τοῦ θεοῦ φημί καὶ μεγάλου σχήματος, ὁ τοῖς ἔργοις αὐτοῖς ἐπιφερόμενος καὶ πρότερον τὸ τέλειον, μετακαλεσάμενος τοὺς προσκοῦντας τῷ τόπῳ ἱερεῖς καὶ μονάζοντας, ἠξίου τυχεῖν τοῦ θεοῦ καὶ μεγάλου σχήματος. Οἱ καὶ ὅσα νόμος ἐπ' αὐτῷ τελέσαντες περιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ σύμβολα τῆς πρὸς 30 ζωὴν ἀγούσης, τὸ ἀποστολικὸν φημί καὶ μακάριον σχῆμα. Ὡς δὲ πλῆθος συνῆκτο λαοῦ τῶν γλιχομένων τυχεῖν τῆς ἐκ τούτου εὐλο-

1. μαγγανίαν 2. κατ' ὠρυγμένην 12 (καὶ κατωτέρω). εὐθὺς
μισύνης. Μετὰ τὰ γραφέντα ἀνωτέρω σ. 131 φαίνεται μοι, ὅτι δὲν πρέπει νὰ
γραφῆ Μεσσήνης 23. πείραν 25. οὕτω 31. ἀποστολικὸν φημί

γίας· εἴλεκε γὰρ πάντας πρὸς ἑαυτὸν τῆ τῆς ἀρετῆς ἰυγγι· δίψει σφοδρῶτά τω ληφθέντες, λιποψυχία πάντες συνείχοντο. Οὐδαμῶς γὰρ ἦν κατ' ἐκείνω τῷ τόπῳ ὕδωρ ἢ ἰκμάς λιθάδος τις ὅπως οὖν. Οὐς καὶ οὕτω δεινῶς τῷ δίψει πιεζομένους ὁ ὄσιος θεασάμενος ἐπαθε τὴν
 5 ψυχὴν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ, τῷ εἰδάσει ἑαυτὸν προσκαταβαλὼν, ἠῤῥατο· εἶτα καὶ τῷ σταυροφόρῳ ῥάβδῳ πλήξας τὴν γῆν ἐπ' ὄψει πάντων,
 φ.130^a παρὰ χρῆμα κρουνηδὸν τὸ ὕδωρ ἀνέβλυσεν, οὕτω || καθαρὸν καὶ διαυ-
 γές, οὕτω πότιμον καὶ νεκταρῶδες, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν ὄψιν εὐφραίνειν τῇ
 καθαρότητι καὶ αὐτὴν ἀποκρῦπτειν τὴν τοῦ Ἵμηττίου μέλιτος γλυ-
 10 κῦτητα. Τὸ δὲ θαυμαστὸν καὶ λόγου παντὸς ὑψηλότερον, ὅτι εὐχῇ
 μόνῃ καὶ πληγῇ ῥάβδου τὸ ὕδωρ οὕτω κρουνηδὸν ἀνέβλυσε, καθ' ἃ
 καὶ μέχρι τῆς δεῦρο αὐτῆ ἡ γεῦσις τοῦ ὕδατος τοῖς ἀγνοοῦσι διδά-
 σκαλος καὶ μνηυτῆς γίνεται τοῦ θαύματος. Ἐξ οὐπὲρ ἐμφορηθέντες
 ἅπαντες οἱ τῷ δίψει τότε συνεχόμενοι δόξαν τῷ θεῷ ἀνέπεμπον καὶ
 15 χάριτας ὠμολόγουν τῷ τούτου θεράποντι. Τί τοίνυν ἡ ταῦτα θαυμα-
 τουργήσασα ῥάβδος τῆς μωσαϊκῆς ἐκείνης διενήνοχεν; ἢ γε καὶ αὐτὴ
 ὡς περ κάκεινη τῷ πλήξει μόνον ὕδωρ ἐπήγαγεν· εἰ μὴ τοι γε μάλ-
 λον τολμήσας τις τὸ πλεον ταύτῃ προσνέμοι τῶν ἐγκωμίων διὰ τὸ
 ἐκείνην μὲν καὶ σταυρὸν εἰκονίζειν ἐν ταῖς παραδοξοποιαῖς, τὴν δὲ
 20 αὐτόχρημα τοῦτο εἶναι, ἀλλ' οὐκ εἰκόνισμα.

Διαρκέσας οὖν ὁ μακάριος τῷ σπηλαίῳ ἡμέρας ὄλας ὀκτώ, ἐφ' αἷς
 δὴ καὶ τὸ ἀπρόιτον αὐτῷ κατὰ τὸ εἰωθὸς καθωσιώθη, καὶ τῆς νόσου
 ῥαίσας, ἀπέπικατο τέως τὴν πρὸς τὴν Σπάρτην κάθοδον, καὶ τῆς
 πρὸς Ἀμύκλιον φερούσης εἶχετο. Ὡς δ' ἀκηκόασιν οἱ τῆς Λακεδαι-
 25 μονας ἱποικοὶ τὴν ἐν Ἀμύκλαις τούτου ἐπιδημίαν, μετὰ πλείονος
 ὄσης σπουδῆς οἱ τε προὔχοντες καὶ ὁ λοιπὸς λαὸς ἀπνευστί ἐκείσε ἔθεον,
 φ.130^b ἄλλος ἄλλον προκα||ταλαβέσθαι φιλονεικῶντες. Οἱ καὶ τοῖς ποσὶ τού-
 του προσπίπτοντες καὶ λιπαρῶς προσκείμενοι θερμῶς πάνυ ἰδέοντο
 σχολθῆναι (;) αὐτὸν ἄχρι τῆς Σπάρτης. Καὶ γὰρ ἦν ἡ λοιμικὴ νό-
 30 σος ταύτῃ παρεϊσφθαρεῖσα καὶ δεινῶς ἄρδην τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς
 κατεργαζομένη καὶ τῷ Ἄδῃ παραπέμπουσα οὐ χάριν καὶ ἰδέοντο
 τῇ σφῶν πατρίδι ἐπιχωριάσαι τὸν ἄγιον ἐφ' ᾧ τοῦ κινδύνου ῥύσθῆναι

1. τῷ 2. κατ' ἐκείνω. Οὕτω πανταχοῦ παρὰ τῷ συγγραφῆ (καὶ 18)· τίς
 11 (καὶ κατωτέρω), καθά 18. προσνέμοι 22. καθωσιώθη 28. θερ-
 μοῖς 29. σπάρτεως 32. ἐπιχωριάσαι

θείαις αὐτοῦ ἐπικλήσεσιν. Ὁ δὲ καὶ ἄλλως τὸ συμπαθὲς πρὸς ὄντι-
 ναοῦν εἰ περ τις ἄλλος ἐπίδεικνύμενος, οὐχ ἤττον δὲ πρὸς τοὺς ἐπομέ-
 νους αὐτῷ λαόν τε καὶ κληρὸν, οἷα καὶ προειδῶς τὸ μέλλον καὶ δι'
 αὐτὸ τοῦτο συμπαθέστερον διακείμενος, ἠδέως μὲν καὶ εἰδέχεται τὴν 5
 πρεσβείαν καὶ ἐπένευσεν, ἐπαγγελλόμενος καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ
 κινδύνου, εἰ γὰρ καὶ αὐτοὶ τὸ προροικοῦν αὐτοῖς ἰουδαϊκὸν φύλον ἔξω
 τῆς αὐτῶν πόλεως ἀπελάσειαν, ἵνα μὴ κατὰ χρόνον εἴη αὐτοὺς τοῖς
 βδελυροῖς ἦθεσι καὶ μίσμασι τῆς ἰδίας θρησκείας. * Ἐν τούτῳ γάρ
 μοι, ἔλεγεν, εἰ πειθαρχήσετε, καὶ ἡ λοιμὴ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν, κἀγὼ 10
 ἴσομαι τὸ λοιπόμενον τῆς ἐμῆς βιοτῆς ἐκτελῶν σὺν ὑμῖν, τοῖς τοιαύ-
 τοις ῥήμασι συνέειρων ὁ ὄσιος καὶ τινα παραίνεσιν καὶ που καὶ τῶν
 Ἱερουσαλήμων καὶ ἰσραὴν λογίων ἀπτόμενος. † Ὅδοί σου, φάσκοντος,
 ‡ ἐποίησάν σοι ταῦτα, καὶ αἱ ἀνομίαι σου ὑπερίσχυσαν † καὶ τὰ ἐξῆς.
 Ἐὼν δὲ κατακυγέντων ἐπὶ τοῖς || οὕτω παρ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ 15
 ἑαυτοὺς λίαν κατεγνώκωτων, εἶτα καὶ συνθεμένων ἐνωμότως πάντα
 ἐκπληρεῖν τὰ ὑπ' αὐτοῦ τούτοις ἐπιταττόμενα, εὐθύς μηδὲν μελλήσας
 τοῖς πρεσβευταῖς συνέρχεται, οὐ κανθηλίῳ ἐποχοῦμενος ἢ ἄλλοις τισὶ
 κοσμίοις προπεμπόμενος, ἀλλὰ μόνον ταῖς ἀρεταῖς ἐν κύκλῳ δορυφο-
 ρούμενος. Τῇ δὲ τούτου παρουσίᾳ καὶ ἡ νόσος ἠλαύνετο, καὶ οἱ Ἰου- 20
 δαῖοι ἔξω τῆς πόλεως ἀπωκίζοντο.

Οὐκ ἔτι οὖν τούντεῦθεν τῆς Λακεδαιμόνος ἀποφοιτᾶν ἔγνω ὁ ὄσιος,
 ἀλλ' ἦν τοῦ λοιποῦ αὐτόθι ἐνδαισιώμενος καὶ μὴ ταχέως ἐξιῶν, εἰ μὴ
 τοι που ἄρα καιρὸς ἀνάγκης ἐκάλει πρὸς τοῦτο, καὶ θάπτον αὐθις
 εἰς τὰ οἰκεία ἀνθυπενόσται. Ἦν οὖν ὄραν συρρίοντα ὀσημέραι ἐξ ὅλης 25
 τῆς τοῦ Πέλοπος νήσου πλήθη ἄπειρα τῶν ὑπὸ νόσων ποικίλων ἐνο-
 χλουμένων· καὶ πᾶσι τούτοις τὴν θεραπείαν ὁ ἀοίδιμος ἐπρυτάνευσεν,
 τὴν τε κατὰ σῶμα, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὴν κατὰ ψυχὴν. Μελιγλώτ-
 τοις γὰρ παραινέσει πρὸς εὐσεβῆ ζῆλον καὶ ἐνθεὸν πάντας ὑπέθηγε,
 καὶ τὴν σωτηρίαν ἔπειτα διὰ τῆς μετανοίας ἐμνηστεύετο. Καὶ ἦν εὐ- 30
 δαίμων ἡ Λακεδαιμόνων τοιοῦτου ἀκέστορος καὶ πολιούχου εὐμοιρή-

1-2. προσδοκτιναοῦν εἰπέρο 5. πρεσβείαν. Τὸ πρῶτον ἰγράφη προσε-
 γορίαν 8. αὐτῶν ἀπελάσειεν 9. θρησκείας 10. πειθαρχή-
 σθε 12. καὶ τίνα 16. ἐνωμότως πάντας 17. ἐκπληρεῖν,
 *Ἴδε καὶ ἀνωτέρω πληρεῖν ἐν σ. 153,7 (καὶ κατωτέρω) ἀναπληρεῖν ἐν σ. 171,22
 μελήσας 20. ἠλαύνετο 21. ἀποικίζοντο 26. πέλωπος

σατα καὶ ταῖς τούτου μάλλον ἐναβρυνομένη θεαίαι παρακλήσεις καὶ ταῖς ἱεραῖς διδασκαλίαις ῥυθμιζομένη πρὸς πᾶν εἶδος ἀρετῆς ἢ ταῖς πάλαι Λυκούργου καὶ ναίαις νομοθεσίαις.

φ.131^α Ἐπεὶ δὲ πολὺν ὤδινε καὶ θερμὸν ὁ μέγας τὸν ἔρωτα || θεῖον ναὸν
 5 ἀνεγείραι ἐξ αὐτῶν τῶν κρηπίδων τῷ Σωτῆρι καὶ δεσπότῃ τῶν ἀπάν-
 των καὶ πολλῆς ἡξίου σπουδῆς σεμνότατον καὶ κοσμιώτατον οἶον
 αὐτῷ οἶκον ἀναστήσαι, οὐ δὴ καὶ θεῖα τις ὄψις ἦν αὐτῷ οὐρανόθεν
 ὑποδείξασα τὴν κατασκευὴν, καιροῦ λαβόμενος καὶ μέλλων ἤδη πρὸς
 10 ὑπερβάς, εὐχῆς ἔργον ἵποιεῖτο τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ τῆς ἀνωθεν ῥο-
 πῆς τε καὶ συμμαχίας ἰδέετο γενέσθαι τὸν ἀπαρτισμὸν τοῦ ἔργου.
 Μετὰ γοῦν τὸ εὐξασθαι, μήτε τὸ πλῆθος τῶν ἀναλωμάτων κατὰ νοῦν
 θέμενος, μήθ' ὅτι μείζον ἢ κατ' αὐτὸν τὸ ἐγχείρημα, τῇ πάντα δυ-
 ναμένη πίστει τῇ πρὸς θεὸν πιστεύει τὸ πρᾶγμα καὶ εὐθείως, ἢ πο-
 15 δῶν εἶχε, δρομαίως ἀνεισιν ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ, πάντα τὸν
 λαὸν συγκαλέσας, οὕτως ἤρξατο λέγειν· Ἠγάπησα ὑμᾶς ἐξ ὄχως, ὧ
 τέκνα, ἴστε δῆπου καὶ αὐτοὶ· δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ἐλίσθαι με
 συμβιοτεύειν ὑμῖν. Εἰ οὖν εὖρον χάριν παρ' ὑμῖν, ὁ ἐγὼ ποιῶ καὶ
 ὑμεῖς ποιήσατε. Καὶ στραφεὶς παρὰ χρῆμα πρὸς τὸν θεοφιλῆ ἐπίσκο-
 20 πον· Θεόπεμπτος δ' ἦν κατ' ἐκείνῳ καιρῷ, ὁ ἐξ Ἀθηνῶν μὲν τὴν
 γέννησιν κεκτημένος, ἐκ θεοῦ δὲ τοῖς Λάκωσι φερωνύμως καταπεμ-
 φθαις· λέγει πρὸς αὐτόν· Ἐξέλθωμεν, ὧ θειότατε, ἐν τῇ ἀγορᾷ λιτα-
 νεύοντες ἅμα τῷ εὐαγγελίῳ κλήρω καὶ παντὶ τῷ λαῷ. Τοῦ δὲ πρὸς
 φ.132^α τοῦτο || ἐπινεύσαντος, τρεῖς λίθους ἐν τῷ πορεύεσθαι ὁ ὄσιος ἐπωμι-
 25 σάμενος ἔφερε, συμβαλεῖν μηδενὸς δυναμένου ὃ τι βούλεται αὐτῷ ἢ
 τῶν λίθων ἀχθοφορία. Ὡς δ' ἄχρι τῆς ἀγορᾶς ἐληλύθει, τοὺς λίθους
 ἐναποθέμενος τῷ ἰδάφει, Ἐνταῦθα, εἶπεν, ὧ τεκνία μου, δέδοκται τῷ
 θεῷ, καθὼς μοι τῷ ταπεινῷ ἀπεκαλύφθη, ναὸν ἰδρυνθῆναι ἐπ' ὀνό-
 ματι αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς πανυμνήτου Θεο-
 30 μήτορος καὶ τῆς καλλιμάρτυρος Κυριακῆς, εἰς βοήθειαν πάσης τῆς
 πόλεως ὑμῶν καὶ σωτηρίαν. Καιρὸς τοίνυν ὑμῖν ἐκδηλωτέραν θίσθαι
 τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὑμῶν καὶ εὐσέβειαν. Οἱ δὲ οὐχ ὡς ἀπεισιεῖς

1. ἐναβρυνομένη 4. ὠδινε 17. ἴστε 18. συμβιωτεύειν
 20. ἐκείνῳ καιρῷ. Ἴδε καὶ ἀνωτέρω σ. 162,2 καὶ κατωτέρω. 24. τρεῖς
 28. ἰδρυνθῆναι. Ἴδε καὶ κατωτέρω σ. 168,9. 31. ἐκδηλωτέραν

ὤφθησαν καὶ ἀνήκοι, οὐδ' ὡς τέκνα μωμητὰ καὶ υἱοὶ ἄνομοι, ἀλλ' ὡς οἰκείται εὐπειθεῖς καὶ εὐγνώμονες ἅπαντες, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ὅσον ἐν ἀρχουσι καὶ ὅσον ἐν ἰδιώταις, ἅμα τῷ λόγῳ ὡς ἐξ ἐνὸς συνθήματος σὺν προθυμίᾳ πολλῇ, τὸν τε πολὺν φορυτὸν ἐξεκάθαιρον καὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν ὕλων ἐπνοοῦντο, καὶ θάτερος θάτερον ἐπι- 5 λονεῖκε τῷ πόνῳ ὑπερβαλέσθαι. Ἐπαγωγὸν γὰρ εἰς πειθῶ ὁ λόγος, ὁπόταν καὶ βίον αὐτῷ συμφθεγγόμενον ἔχη. Καὶ χρήματα μὲν παρῆγον μεγαλοφυχως, τὰ δ' ὑπὶχνοῦντο, καὶ τὰ καιριώτατα αὐτῷ συμβαλέσθαι ἐπιηγείλλοντο καὶ πολλὴν συνεισενέγκαι μετὰ τῆς χειρὸς καὶ τὴν δαπάνην χρῆμά τι ποθεινὸν καὶ τοῦ παντός ἀξίον τούτοις 10 ἐλογίζετο. Ἦν οὖν ἰδεῖν τότε || πληρούμενον τὸ τοῦ Ἱερεμίου λέγον- ρ.132# τος ἁ Δοκιμαστὴν δίδωκά σε τῷ λαῷ μου, καὶ γνώση ἐν τῷ δοκιμάζεσθαι τὴν ὁδὸν αὐτῶν». Ὡς οὖν ἐν ὀλίγῳ πολλὴ ἠθροίσθη ὕλη καὶ ἄλλος ἄλλοι τὰ πρὸς οἰκοδομὴν ἐπιτήδεια τῆς καλλίστης ὕλης τῷ ἁγίῳ ἐπεδαψίλευεν, ὡς ἱκανὸν εἶναι καὶ τοῦτο παραστῆσαι τὴν 15 τοῦ ὁσίου χάριν καὶ τὸ κατὰ γνώμην θεοῦ γεγενῆσθαι τὸ ἔργον, ἀπήρξατο ἤδη τῆς οἰκοδομῆς, σπαρτίῳ πρότερον ταύτην ὑπογράψας, καὶ τὰς τε κάτω στοὰς καὶ τὰς ὑπερκειμένας εἰργάσατο, φιλοτιμοτέραν τῆς χειρὸς καὶ τέχνην εἰσενεγκῶν. Ἐπειτα, διαλαβὼν τὸν οἶκον πανταχόθεν, οὕτω τὴν ὄροφὴν ἐπήξατο, πάντων ὑπακουόντων αὐτῷ τῶν 20 τῆς πόλεως καὶ συναιρομένων, πλὴν ἐνός. Οὗτος γὰρ μόνος φθόνου κέντρῳ νυγεῖς καὶ τῷ πάθει τῆς βασκανίας ἀλοῦς κατ' ἄκρας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν σκαιότητι δαιμονίῳ κινηθεῖς καὶ θυμῷ ληφθεῖς ἀλογίστῳ ἐλύττα κατὰ τοῦ ὁσίου καὶ τοὺς ὀδόντας κυνὸς δίκην παρέθηγεν, ἴδιον ἀδίκημα τιθέμενος τὴν τοῦ θεοῦ ἔργου κατασκευὴν. Πρὸχειρον γὰρ ἢ 25 πονηρία τῷ κακῷ μᾶλλον στοιχεῖν ἢ τῷ κρείττονι προστίθεσθαι. Οὐκ ἀνίει οὖν ὁ γεννάδας ἀντωπῶν τῷ ἁγίῳ καὶ πάσῃ μηχανῇ διακωλύων τὸν τοῦ θεοῦ ἔργου ἀπαρτισμόν. Ὅλωσ γὰρ οὐ συνέβαινε τοῖς λοιποῖς Λάκωσιν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας δέκετο τοῖς τούτων θελήμασιν. Ἐνθεν τοι καὶ τὴν || τῶν Ἰουδαίων ἐξω τοῦ ἄστεως μετοίκισιν οὐ δικαίως γενέσθαι οὐδ' 30 εὐλόγως δισχυρίζετο, καὶ, τῷ θυμῷ οἰδαίνων ὁ μάταιος, ὄλαις γλώσσαις ρ.133#

4. πολὺ	εξεκάθαρον	9. ἐπιηγείλλοντο	19. Ἀντὶ τῶν καὶ τέ-
χνην	γρακτίον τὴν τέχνην	20. ὄροφὴν	21. συναιρωμένων
24. ὀδόντας	27. ἀντωπεῖν	30. ἀπεναντίας	ἐνθεν
31. (καὶ κατωτέρω).	ἄστεος	μετοίκισιν	32. γλώσσαις

ἰγκαλεῖν τοῖς Λάκωσιν οὐκ ἠρυθρία τοῦτου ἔνεκεν. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἔρ-
 γου προφάσει τινός, δι' οὐ εἰώθε στικθοῦσθαι τὰ ὑφάσματα, εἰσω τοῦ
 ἄστεως ἓνα τῶν τοιοῦτων Ἰουδαίων ὁ πολμητίας ἐκείνος καὶ θρασυ-
 κάρδιος εἰσήγαγε, μαχητῆς ἐντεῦθεν ὁ πρῶτος γίνεται κατὰ τὸ προφη-
 5 τικόν παράγγελμα, καὶ τῆς συνήθους ἐπιεικείας ὁ μέγας μικρὸν ὅσον
 ἐπιλαθόμενος καὶ λιόντειον ὄραμημα ἐνδειξάμενος, κορύνην αὐτοῦ που
 κειμένην ἀρπάσας καὶ πληγὰς οὐκ ὀλίγας τῷ Ἰουδαίῳ ἐπιθείς, ἐξω
 τοῦ ἄστεως ἀπήλασε, καὶ φοβερώτερος ὤφθη τοῖς ἐχθροῖς, ἢ τῷ ῥο-
 πάλῳ τῶν Ἡρακλεία, ὡς φασί. Τοσοῦτον γὰρ ἦν τῷ δικαίῳ ἀποτρό-
 10 πικὸν τὸ Ἰουδαϊκὸν φύλον, ὡς μηδ' ἀκοῇ ἢ γλώσση βούλεισθαι αὐτὸν
 διδόναι τὸ ἐκείνων ὄνομα· ὅ καὶ μάλα δικαίως συνάδειν τὰ τοῦ Δα-
 βὶθ καὶ λέγειν· « τοὺς μισοῦντάς σε, Κύριε, ἐμίσησα καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχ-
 θρούς σου ἐξετηκόμην· τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθρούς ἐγέ-
 πνοντό μοι· καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν μνησθῶ διὰ
 15 ῥαχειῶν μου ». Πλὴν ὡς τοῦτο ἤκουσεν Ἄρατος ὁ τῆς μανίας ἐπώ-
 νυμος, παράθηξεν τοῦ θυμοῦ τὸ πρᾶγμα θέμενος· φιλόνηκον γὰρ αἰεὶ ἢ
 φ. 133^β κακία καὶ ἀναιδὲς καὶ αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν τοῖς ἀλογίστοις· ἐξῆλθε ||
 πνέων κατὰ τοῦ ὀσίου, καὶ, γλώσση, θρασεῖα καὶ ἀκολάστῳ χαριζόμε-
 νος, οὐκ ἠδεῖτο ὅπως ὁ πάντολμος ὕβρισι βάλλειν, προπηλακίζειν,
 20 ὠθεῖν τε καὶ ἀπειλαῖς δῆθεν ἐκδειματεῖν, εἰ καὶ ψόφος ἦν κενός ταῦτα
 τῷ μακαρίῳ καὶ μορμολύκῳ ἐλογίζοντο. Ὅς καὶ πρᾶξι· μόνῃ τῇ
 φωνῇ· οὐδὲ γὰρ ἐρίζειν ὅπως ἢ κραυγάζειν ἠπίστατο· Ἄπελθε, ἔφη
 πρὸς αὐτὸν, ταπεινέ· κλαῦσον τὰς ἁμαρτίας σου· μικρὸν γὰρ ὅσον
 καὶ οἶσα· τίς ὁ τῆς αὐθαδείας καρπός καὶ οἶα τὰ τῆς κακίας ἐπίχειρα.
 25 Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν καὶ τῷ τοῦ λόγου νεκρῷ πρὸς οὓς διαλεχθεῖς,
 εἰσῆει τὸ φροντιστήριον· τὸ γὰρ ῥηθὲν ὅπως οὐ καθίκετο τῆς ἐκείνου
 ψυχῆς, οὐδ' ἠφίει τῆς ἀναιδείας· οὐδ' ἠγάπα ἢ πάντολμος ψυχὴ ἠκιστα
 ἀτρεμεῖν πρὸς τὸ θρασύνεσθαι ἔτι κατὰ τοῦ ἁγίου καὶ κωμωδεῖν αὐτὸν καὶ
 διασύρειν καθ' ὅλης τῆς πόλεως, ῥήματά τε προφέρειν ἄξια τῆς ἑαυτοῦ
 30 ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης, ἔτι δὲ καὶ ταῖς ἀπειλαῖς χρῆσθαι κατ' αὐτοῦ,
 μὴ εἰδὼς ὁ ἐμβρόντητος καὶ ὅλος τῷ ἀντικειμένῳ κεχαρισμένος, ὡς οὐκ
 ἂν ποτε κατακαυχῆσθαι κακία ἀρετῆς, οὐδ' ἐχθρὸς ὠφαλῆσαι τοὺς
 ἐκλεκτοὺς τοῦ θεοῦ, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἢ υἱὸς ἀνομίας προσθήσει

18. θρασεῖα 20. ἐκδειματεῖν κατὰ τὰ ἀνωτέρω πληρεῖν σ. 153,7 καὶ
 ἐκπληρεῖν κατωτέρω σ. 163,17 καὶ τὸ ἀναπληρεῖν σ. 171,2 ἐφαπλεῖν,

24. οἶα 25. οὓς

τοῦ κακῶσαι αὐτούς. Τί οὖν τὸ ἐντεῦθεν; Ὁ μὲν ἅγιος τοσοῦτον ἀπέιχε τοῦ καὶ πρὸς μικρὸν ἐπιστραφῆναι τῶν ἀπειλῶν ἐκείνου καὶ τῶν ὕβρεων, ὅτι καὶ σεμνύνεσθαι μάλλον ἐπ' αὐταῖς εἶχε τῷ πρὸς τὸν φ.134 δεσπότην ὁμοίῳ. Θεὸς δὲ ἐξ οὐρανοῦ ἤκουτιζε κρίσιν, καὶ ἡ μοχθηρία δίκας ἰδίδου ἰνδίκως, καὶ τὰ ῥήματα πράγματα τῷ δειλαίῳ ἀπέβη, 5 καὶ τοὺς τῆς οἰκίας ἀφροσύνης καρπούς ἀθλίως ἐδρέψατο, πικρὰν εὐρών τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. Οὐ γὰρ ἔμελλε τῇ θεῖᾳ δίκῃ, ὡς περ τὰ πολλὰ ἔθος αὐτῇ, νόμοις χρηστότητος καὶ ζητήσαι ἐπιστροφῆς **, ἀλλ' ὄξεια, κατὰ πόδας ἐχώρει καὶ ὅπως ὁ λόγος δηλώσει. Ἐδόκει ὁ δειλαῖος ἐκείνος τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ δύο τινὰς ἐπιστῆναι αὐτῷ κατὰ 10 τοὺς ὕπνους ἀνδρας γηραλείους, οἱ εἶποντο καὶ δύο εὐνοῦχοι μὲν τὸ φαινόμενον, τὴν ὄψιν δὲ ὑπὲρ ἀνθρώπων· οἱ καὶ μαστίζειν ἐδόκουν τὸν ἀθλιον, λέγοντες· Πῶς σὺ εἰς τοῦτο τόλμης ἐλήλυθας ὑβριστικῶς διατεθῆναι καὶ καταφρονητικῶς πρὸς τὸν τοῦ θεοῦ δούλον; Εἶτα πρὸς ταῖς μαστιξίαι καὶ οἰκίσκῳ ἐδοξαν αὐτὸν κατακλείειν ἀφεγγεῖ· οὐ καὶ 15 συγγνώμην δῆθεν λαβεῖν ἐξαιτουμένου, μόλις μὲν ἀνῆκαν τοῦ μαστίζειν, οὐ μὴν καὶ τῆς εἰρκτῆς εἶσαν. Διυκνισθεὶς τοίνυν ὁ δύστηνος λάβρω πυρετῷ παρὰ χρῆμα συνεσχέθη, καὶ, τὸν ἅγιον μετακαλεσάμενος, προσέπιπτε τοῖς τούτου ποσὶ καὶ ἐλίους τυχεῖν ἠντιβόλοι. Ὁ δὲ μακάριος· Τὰ ἐπ' ἐμοί, εἶπε, πραχθέντα σοι, ἀδελφέ, ὅσον εἰς ἐμὲ 20 ἤκον, συγχωρητέα σοι· ἐπεὶ δὲ ἀνωθεν ἡ τοῦ βίου σοι ὠρισταὶ μεταστασις, οὐδεὶς ἔσται τοῦ λοιποῦ, ὡς φησὶν || ὁ προφήτης, ὁ δυνάμενος φ.134# βουλήν θεοῦ διασκεδάσαι. Καὶ ὁ μὲν τῷ φροντιστηρίῳ ἀπεδίδοτο, ἐκείνον δὲ μετὰ τρίτην ἡμέραν ἡ τοῦ θανάτου τομὴ περιεῖχε, τὸν βίον ἀθλιώτατα καταστρέψαντα. Δείος οὖν ἐντεῦθεν ὑπεισῆμι τοῖς τὴν 25 Σπάρτην οἰκοῦσιν οὐ τὸ τυχόν· καὶ ἦν ἰδεῖν ἅπαντας ἀπὸ τῶν πρώτων ἕως τῶν ἰσχάτων αἰδοῖ καὶ φόβῳ συρρέοντας πρὸς τὸν ὄσιον καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ προσταττόμενα ἐκθύμως ἐκπληροῦντας. Πέπεικε γὰρ πάντας τὸ ὑπόδειγμα τοὺς καταφρονητικῶς πρὸς τοὺς τοῦ Χριστοῦ θεράποντας διακειμένους, ὅτι ἔστι καρπὸς τῷ δικαίῳ, καὶ 30 ἔστι θεὸς ὁ κρίνων αὐτούς ἐν τῇ γῆ.

Ἄλλ' ἀκόλουθόν ἐστι πάντως διαμνημονεῦσαι τῷ λόγῳ καὶ [τὰ]

3. αὐτοῖς 9. καταπόδας 11. γηραλείους 18. λαύρω

25. ὑπεισῆμι. Οὕτω καὶ εἰσῆμι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις συνθέτοις συνηθὸς ὁ κώδιξ. Ἄλλ' ἴδε ἀνωτέρω ὀρθῶς εἰσῆμι ἐν σ. 166,26 καὶ διῆμι ἐν σ. 148,21. 31. ἔστιν